

radaspilnot.org.ua

Національний Діалог

№ 3

● листопад 2017 ●

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ГАЗЕТА РАДИ НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ УКРАЇНИ (РНСУ)

24 листопада відбулось розширене засідання Президії Ради національних спільнот України

Президія Ради національних спільнот України та учасники Всеукраїнського фестивалю «Етнофольклорама – 2017»
(репортаж про фестиваль – на сторінці 3)

Перед початком проведення в Києві Всеукраїнського фестивалю «Етнофольклорама – 2017» (24 листопада 2017 року) відбулось розширене засідання Президії РНСУ.

ГОЛОВНЕ питання, яке розглядалось на засіданні – підготовка проведення Форуму національних спільнот України – 2017. До Оргкомітету цього заходу увійшли: М.Х. Корецький (Голова), А.Д. Аванесян, І.О. Кдинова, Е.Х. Валєєв, С.В. Цех, В.І. Залогіна, Л.Л. Цельсдорф, В.Ю. Потапов, Д.Ю. Дем'янчук, А.І. Серебряна.

Також були розглянуті такі питання:

- вшанування пам'яті загиблих з нагоди «Міжнародного дня пам'яті жертв геноциду» (09 грудня 2017 р.).

- проведення засідання Координаційної Ради «Проекту трьох поколінь» для підготовки Молодіжного форуму.

- підготовка проведення Форуму національних спільнот України 18 грудня 2017 року.

Пройшло активне обговорення організаційних питань по видавництву ілюстрованої книги «Історія етносів України» та книги-альбому про діяльність громадських об'єднань **Ради національних спільнот України**.

На засіданні Президія визначила найактивніших членів Ради для подання їх до нагородження відзнаками державних установ та організацій. Обговорено проведення заходів до Новорічних та Різдвяних свят, формування та затвердження плану робіт РНСУ на 2018 рік.

Було розглянуто питання призначення регіональних уповноважених представників **Ради національних спільнот України**.

Серед оргпитань обговорювалась організація та контроль доставки газети «Національний діалог» в регіональні представництва **Ради національних спільнот України**, підготовка проведення «Днів грузинського кіно в Україні» (20-22 грудня 2017 р.), проведення конкурсів:

- Відкритого творчого конкурсу «Єдина родина»;

- Всеукраїнського конкурсу «Квітні мово – зірнице слова»;

- конкурсу на створення Гімну Ради національних спільнот України.

Засідання Президії РНСУ пройшло в дружній творчій обстановці, що сприяло рішенням поставлених завдань.

Для тих, кому газета «Національний діалог» потрапила до рук уперше, нагадуємо про засади створення і діяльності Ради національних спільнот України:

Проголошення Незалежності стало могутнім поштовхом для всебічного розвитку української культури та пробудження національної самосвідомості представників етнічних спільнот України. Процес етнічного відродження підвищив інтерес суспільства до історії та культури етносів, що стали невід'ємною частиною Українського народу.

Входження України у світові та європейські інтеграційні структури потребує забезпечення відповідних умов для вільного розвитку і мирного співіснування всіх національностей, які проживають в країні. Активізація національної самосвідомості кожного етносу стимулює процеси збереження й примноження історичних традицій, звичаїв і обрядів, народної художньої творчості та фольклору. І, як наслідок, в Україні розпочали свою діяльність численні національно-культурні товариства, що презентують культуру понад 134 етносів.

Метою створення таких товариств є захист національно-культурних інтересів етнічних спільнот, соціальна адаптація та юридично-правова допомога представникам етносів, а також збереження національної мови, історії та культури етнічних спільнот, поширення духовних зв'язків і співпраці з етнічними батьківщинами.

Рада національних спільнот України (РНСУ) є одним з основних національно-культурних об'єднань, що представляє та захищає інтереси національних громад на території України. До складу РНСУ входить безліч громадських організацій представників етнічних спільнот, діяльність яких спрямована на відновлення та реставрування історичної спадщини, відродження та розвиток національної культури і мистецтва.

Тільки завдяки спільним зусиллям у центрі міжнаціональної співдружності України, яким є РНСУ, ми зможемо побудувати нову міцну демократичну державу, що створюється на засадах поваги, дружби й толерантності.

Продовжуємо представляти керівництво Ради національних спільнот України Заступник голови Ради національних спільнот України Різван Бабаєв

ВІДОМИЙ ЛІДЕР З ТАЛАНТОМ ЄВРОІНТЕГРАТОРА РІЗВАН ІБРАГІМОВИЧ БАБАЄВ

РІЗВАН ІБРАГІМОВИЧ БАБАЄВ народився 30 червня 1971 року в місті Баку Республіки Азербайджан. Після закінчення міської загальноосвітньої школи вступив на факультет економіки Московського державного університету імені М. В. Ломоносова.

У 1994 році успішно закінчив навчання в МГУ і розпочав кар'єру підприємця у секторі нафтопромисловості.

З 1998 року Р.І. Бабаєв працює в компанії «Арч Лтд», спочатку на посаді комерційного директора, а згодом очолює підприємство як віце-президент.

У 2013 році Р.І. Бабаєв був призначений Генеральним директором Українського філіалу компанії «Арч Лтд» та переїхав до Києва.

НАПЕРЕДОДНІ Революції Гідності Різван Ібрагімович Бабаєв розпочав активнішу громадську діяльність у лавах Громадської організації «**Рада національних спільнот України**» (РНСУ) на чолі з відомим лідером етнічного руху, заслуженим діячем культури України – Ашотом Дадікоєвичем Аванесяном. До складу РНСУ увійшли представники понад 67 етносів, яких об'єднали спільні інтереси та прагнення до національної єдності, досягнення міжнаціональної злагоди та усунення дискримінації, покращення умов функціонування національних товариств, а також збереження їх культурної самобутності.

Різван Ібрагімович неодноразово виступав меценатом і співорганізатором соціально-культурних проектів **Ради національних спільнот України** з метою активізації національної самосвідомості кожного етносу, стимулюючи процеси збереження й примноження історичних традицій, звичаїв і обрядів, народної художньої творчості та фольклору.

Пріоритетом у громадській і благодійній діяльності І. Бабаєва є робота з молоддю, підтримка освітніх, культурно-мистецьких та спортивних заходів. Серед успішно проведених заходів варто відзначити: I та II Міжнародні конференції національних спільнот України «Будуймо нову Європейську країну разом» і благодійні концертні програми на допомогу родинам загиблих воїнів АТО та реабілітацію поранених бійців (2015-2017 р.р.); Гала-концерт «Мистецька палітра етнічних спільнот України» за підтримки Міністерства культури України (2016 р.), організацію благодійного проекту «Подаруй дитині свято», спрямованого на культурно-просвітницький розвиток дітей представників національних товариств та родин ветеранів АТО (2016 р.); проведення вечора пам'яті Т. Г. Шевченка мовою етносів «Славетний син великого народу» (2017 р.); проведення святкових вечорів, присвячених зустрічі Нового року, Різдвяним святам, традиційному святу «Навруз»; Фестиваль кулінарного мистецтва етносів України «Запрошуємо до столу!», круглі столи на теми: «Рідна

мова – важливий елемент національної, соціальної та культурної свідомості», «25 років Незалежності: роль та досягнення національних спільнот України» (2016 р.); проведення щорічного шахового бліц-турніру «Травневі зорі», присвяченого Дню Перемоги; допомогу в організації літнього відпочинку в таборах толерантності дітей різних національностей та дітей з малозабезпечених родин. Також Р. І. Бабаєв надав всебічну підтримку проведенню Міжнародного футбольного турніру в Одесі. Він брав активну участь в організації Методичного семінару «Дитяча література: традиції та спадкоємці» (жовтень 2017 р., м. Київ) і Інтелектуального Форуму «Європейська платформа з прав національних спільнот» (листопад 2017 р., м. Київ).

Значних зусиль Р. І. Бабаєв докладає приверненню уваги органів державної влади, інших державних і недержавних структур та громадськості до проблем військовослужбовців, їхніх родин, сприянню консолідації і координації зусиль військовослужбовців, добровольців, учасників бойових дій.

Як Заступник голови **Ради національних спільнот України** Різван Ібрагімович Бабаєв бере активну участь у суспільно-політичному житті держави, працюючи над удосконаленням законодавства України в сфері міжнаціональних відносин на шляху до демократичних стандартів розвинутих європейських країн, допомагаючи **Раді національних спільнот України** проводити Всеукраїнські конференції, такі, як наприклад, «26 років Незалежності України: Досягнення та перспективи розвитку державної етнічної політики», в резолюції якої прописані основні перспективи розвитку національних меншин України в загальнодержавному контексті, та розвитку етнічної політики в контексті європейської інтеграції України, а також питання сприяння збереженню культурної спадщини національних спільнот як частини культурного надбання Української держави з метою забезпечення всім національностям належних умов для співжиття в єдиному етнополітичному просторі.

Кандидат медичних наук Вільямс Амалян: «Ми вибрали європейський шлях розвитку України і наша медична система має відповідати європейським стандартам»

Вільямс АМАЛЯН очолює потужний сучасний центр - Державний заклад «Всеукраїнський клінічний медико-реабілітаційний кардіохірургічний центр Міністерства охорони здоров'я України».

У 1981 році Головнафтохімпромом УРСР за рахунок коштів нафтохімічної промисловості України у м. Києві була збудована і обладнана клінічна лікарня для працівників, ветеранів та пенсіонерів нафтогазової, нафтохімічної та нафтопереробної промисловості.

Ця лікарня утворена як державний лікувально-профілактичний заклад із прямим підпорядкуванням Міністерству охорони здоров'я України.

На виконання наказу МОЗ України від 17.12.2013р. № 262-о, наказу МОЗ України від 23.12.2013р. № 271-о та наказу МОЗ України від 30.01.2014р. № 14-о про реорганізацію державних закладів МОЗ України шляхом об'єднання трьох закладів (Державного закладу «Клінічна лікарня МОЗ України», ДЗ «Центр реабілітації кардіохірургічних хворих» МОЗ України, ДЗ «Спеціалізований санаторій «Ірпін» МОЗ України) створено Державний заклад «Всеукраїнський клінічний медико-реабілітаційний кардіохірургічний центр Міністерства охорони здоров'я України».

З 1997 року Заклад очолює головний лікар, кандидат медичних наук Вільямс Арутюнович АМАЛЯН.

З ним спілкувався кореспондент газети «Національний діалог»:

Вільямсе Арутюновичу, переступаючи поріг Вашого закладу, важко повірити в те, що ти перебуваєш в державній лікарні? Подив викликає все – і персонал, і затишок лікарні та багато-багато іншого...

– Так, дійсно, протягом багатьох років я виховував свій колектив у такому дусі, що спілкуватися з пацієнтами дружельно – це нормально, адже вони хворі та недужі люди. І що спілкування без окрику, без приниження, спокійно і з посмішкою – це, в першу чергу – повага до пацієнта і до себе. Це було важко. Часто в лікарнях ви мало знайдете людей, які з вами нормально поговорять. А у нас такого немає. В нашій лікарні ви можете звернутися до будь-якого співробітника з будь-якого питання, і вам завжди чемно із посмішкою допоможуть.

Таке ставлення до людей напрацьовувалось роками. І зараз вже передається автоматично всім, хто приходить до нас працювати. Це головне, що вдалось мені зробити. І це надихає.

Друге – це зовнішній та внутрішній вигляд нашого центру. Він є результатом 20-літньої щоденної кропіткої роботи всього персоналу.

Адже починали з голих стін, палат на 6-7 чоловік, і з забитого гвіздка в стінку, для того щоб повісити одяг... А сьогодні це потужний сучасний центр – Державний заклад «Всеукраїнський клінічний медико-реабілітаційний кардіохірургічний центр Міністерства охорони здоров'я України». І кожна людина може звернутися до нас за допомогою, яка стосується здоров'я, і ми нікому не відмовимо.

У чому полягає Ваш секрет успіху?

Секрет, полягає в тому, що якщо є бажання забезпечити надання медичної допомоги хворим людям на більш високому рівні, ти приймаєш рішення і наполегливо працюєш. І ось – маємо красивий центр із дуже хорошим колективом. І майте на увазі: ці працівники не тільки посміхаються, вони дуже і дуже великі професіонали, кожен у своїй сфері професійної діяльності.

Серед Ваших пацієнтів є і учасники АТО. Вони теж проходять у вас реабілітацію?

Так, є. Небагато, але всі, хто звернувся до нас, отримали кваліфіковану допомогу.

Я ще раз наголошую: ми не відмовляємо нікому. Зараз це в основному діагностична та кардіологічна допомога по нашому профілю.

Чи плануєте Ви розширювати перелік послуг та допомоги?

– У майбутньому ми плануємо надавати ще і психологічно-реабілітаційну допомогу, адже всім відомо, що і слово лікує. Але це не дуже стрімкий процес. Наразі маємо подивитися, як буде працювати лікарня в умовах нової медичної реформи. Подивимось, після Нового року, як це буде реально втілюватись. Адже є дуже багато питань: як будуть надходити гроші з бюджету, як будуть підписуватись акти виконаних робіт за медичні послуги, і які послуги надані нами попадуть в перелік для оплати, і як будуть оплачуватись рахунки пацієнтів. Чекаємо.

Зараз непростий час. Кінець року, всі намагаються щось завершити, встигнути, багато людей перебувають у стресі, а ще і війна... Як Вам вдається перебувати у доброму оптимістичному настрої?

– Я багато чого пережив та бачив за ці роки і маю можливість аналізувати та співставляти події. Адже з 1997 року, з моменту моєї діяльності на посаді головного лікаря, багато чого відбувалося і в медицині, і в країні. Головне – оптимістично налаштуватися на роботу і послідовно та наполегливо щоденно приводити до ладу те, що ти запланував. Усе це, знову повторюю – результат наполегливої, постійної, і головне оптимістичної роботи, не тільки моєї особистої, а й усього колективу. За що я всім щиро вдячний.

Вільямсе Арутюновичу, в коридорах Вашого центру є відзнака «Клініка, безпечна для життя пацієнта». Можете про це трішки докладніше?

– Так. Ми отримали таку відзнаку. І я скажу, що це, в основному, заслуга заступника головного лікаря з медичної частини Елеонори Акіпівни Лич. Керівництво клініки дуже багато зробило, щоб не тільки пацієнти, а й співробітники відчували себе в безпеці. Мається на увазі дотримання санітарних та гігієнічних норм, застосування спеціальних розчинів для прибирання та багато іншого.

Пацієнт, який звернувся до клініки за допомогою, має отримати цю допомогу і залишити стіни нашого центру здоровим, а ми маємо це забезпечити. Тому я ще раз хочу подякувати всім моїм колегам та співробітникам за сумлінну та самовіддану працю.

А яку пораду дасте нашим читачам від лікаря?

– Порада від лікаря? Перше і головне – не хворійте! Будьте завжди здорові. Але, якщо, все ж таки, захворіли – шукайте хороших лікарів, які вам завжди допоможуть. До лікаря звертайтеся, не зволікаючи! Основна цінність, і для здоров'я, і для життя – час! Не втрачайте його. І головне – вимагайте від лікаря правильно поставити діагноз. Тому що при правильному діагнозі ви завжди знайдете хороших лікарів, які вам допоможуть. І головне вірте – все у Вас буде добре!

У нашому центрі вам, до речі, завжди кваліфіковано поставлять діагноз, адже у нас

є все необхідне діагностичне обладнання і високий професійний рівень медичних працівників. В центрі багато і молодих спеціалістів, і для того щоб усі наші намічені плани втілились у життя, необхідно, щоб кожен просто добре робив свою справу, професійно та відповідально. Думаю, що кожен українець хоче, щоб у нас була якнайкраща система охорони здоров'я, яка має надавати якісні медичні послуги, незалежно від віку та соціального статусу. Адже, якщо ми вибрали європейський шлях розвитку України, то і наша медична система має відповідати європейським стандартам.

ДЗ «ВКМРКЦ МОЗ України» розрахований на 270 ліжок: у структурному підрозділі лікарні на вулиці Амосова, 8 у Києві - 120 ліжок, в Ірпінському підрозділі - 150, у тому числі :

- перше кардіологічне відділення – 40 ліжок
- друге кардіологічне відділення – 50 ліжок
- третє кардіологічне відділення – 50 ліжок
- четверте кардіологічне відділення – 60 ліжок
- п'яте кардіологічне відділення – 40 ліжок
- лікувально-консультативне відділення – 30 ліжок.

У Закладі працюють висококваліфіковані лікарі, більшість з яких мають Вищу кваліфікаційну категорію. Основний принцип роботи медичного персоналу закладу – вміння поєднувати лікування з гуманністю, уважним ставленням до хворих. Діагностика та лікування проводиться у приміщеннях, обладнаних сучасною медичною апаратурою.

Новостворений Державний заклад «Всеукраїнський клінічний медико-реабілітаційний кардіохірургічний центр Міністерства охорони здоров'я України» розташований на двох територіях – м. Київ, вул. М. Амосова, 8 та м. Ірпін, вул. Пушкінська, 31.

Перспективний план розвитку закладу передбачає подальше здійснення заходів, спрямованих на приведення рівня надання медичної допомоги та умов перебування хворих у стаціонарі до європейського.

Байгали Серкебаев
Казахстанский (и советский) поэт, автор песен, музыкант, продюсер, Заслуженный деятель Республики Казахстан

*На что мы тратим жизнь!
На мелочные ссоры,
На глупые слова, пустые разговоры,
На суету обид, на злобу – вновь и вновь.
На что мы тратим жизнь...*

А надо б на любовь.

*Сжигаем жизнь дотла
всё на пустое что-то -
На нудные дела, ненужные заботы...
В угоду обществу придумываем маски...
На что мы тратим жизнь!*

А надо бы на ласки.

*Мы распыляем жизнь
на сумрачную скуку,
На «имидж» и «престиж»,
ненужную науку,
На ложь и хвастовство,
на дармовую службу.
На что мы тратим жизнь?..*

А нужно бы на дружбу.

*Куда-то всё спешим, чего-то добываем.
Чего-то ищем всё - а более теряем.
Всё копим: золото, тряпье и серебро...
На что мы тратим жизнь!*

А надо б на добро.

*Волнуемся, кричим,
по пустякам страдаем.
С серьёзностью смешной
вещички выбираем.
Но сколько не гадай -
всё выберешь не ту.
На что мы тратим жизнь...*

А надо б на мечту.

*Боимся радости,
боимся верить в сказки,
Боимся и мечты, и нежности, и ласки.
Боимся полюбить,
чтоб после не тужить...
На что мы тратим жизнь?!*

А надо просто жить!

Дорогі друзі! Шановні брати та сестри!

Ми з Вами прожили дуже складний і напружений рік: з війною, політичною і соціально-економічною кризою, вимушеними переселеннями із Криму і Донбасу. Але рік, який завершується, дав нам новий імпульс для розвитку в євроінтеграційному напрямку і залишив нам надію на подолання глобальних труднощів.

Ми з Вами сподіваємося на майбутнє з європейськими цінностями, на те, що 2018-й рік стане роком миру і злагоди,

політичної і економічної стабільності, братерських стосунків між усіма народами України та світу, які сприятимуть подальшому розвитку нової європейської Української держави.

Напередодні новорічних і різдвяних свят вітаю кожного патріота України з Новим 2018-м роком та Різдвом Христовим! Бажаю здоров'я і добробуту, успіхів і удачі, краси і любові, досягнення нових творчих вершин.

Нехай Новий Рік принесе нам усім мир та надію на процвітання нової європейської України!

**З НОВИМ 2018 РОКОМ
ТА РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ!**

*З глибокою повагою
Заслужений діяч культури України,
Голова Ради національних
спільнот України,
Президент Національного конгресу
вірмен України
Ашот АВАНЕСЯН*

Всеукраїнський фестиваль «Етнофольклорама – 2017» Свято відбулося!

24 листопада 2017 року в Києві пройшов Всеукраїнський фестиваль національно-культурних спільнот «Етнофольклорама – 2017», який організувала **Рада національних спільнот України** спільно з Міністерством культури України.

Цей яскравий захід визнав велике зацікавлення Київських та Всеукраїнських національно-культурних товариств та широкої громадськості. Це було видно по повній залі та красивих сяючих одягах національних творчих колективів.

Перед початком виступу творчих колективів і солістів, представники більш ніж 20-ти народів України продемонстрували на своїх етнозонах націо-

нальні предмети побуту і прикладного мистецтва, а також художні вироби. Були виставлені твори народно-ужиткового мистецтва, кулінарних виробів, друкованої продукції тощо. Пройшло проведення танцювальних та вокальних майстер-класів, народних забав.

Як завжди, особливий інтерес присутніх викликала презентація і дегустація страв національних кухонь – таке розмаїття кулінарних виробів можна побачити лише на фестивалі «Етнофольклорама-2017».

Всеукраїнський формат заходу дозволив багатьом творчим колективам і солістам національних спільнот із регіонів України, показати свою майстерність на столичній сцені.

Відкрив Етнофольклораму своїм виступом Голова **Ради національних спільнот України** Ашот Аванесян. Він привітав учасників і присутніх з чудовим святом та побажав учасникам натхнення у виступах та теплої прийоми глядачами.

З привітаннями виступили депутат Верховної Ради України Дмитро Лубінець та перший заступник директора Департаменту у справах релігій та національностей Подюк Михайло Євгенович.

На заході були присутні активісти національно-культурних товариств, представники державної влади, письменники, вчені, аташе з питань культури посольств, чий етноси були представлені на цьому фестивалі.

Інтелектуальний Форум «Європейська платформа з прав національних спільнот»

ВПЕРШЕ – в студії Інформаційного агентства «Українське народне телебачення» Рада національних спільнот України провела Інтелектуальний Форум «Європейська платформа з прав національних спільнот».

Серед учасників Форуму керівники Ради національних спільнот України, керівники та члени Громадських об'єднань національних товариств України, вчені, науковці, політики, викладачі провідних національних університетів України.

Відкрив Форум – Голова Ради національних спільнот України, Заслужений діяч культури України Ашот Аванесян. Він надав інформацію про проведених заходах Ради за останні місяці 2017 року та представив учасників Форуму, програму, цілі та завдання, модераторів та експертів.

Програма Форуму складалася з трьох блоків:

Перший блок – мови національних спільнот в Україні та українська мова для українських громад в Європейських країнах.

Другий блок – освіта для представників національних спільнот в Україні та освіта для українців в Європейських країнах.

Третій блок – працевлаштування та соціальний захист представників національних спільнот України та представників української громади в Європейських країнах.

Модераторами першого блоку Форуму виступили Юраш Андрій Васильович, кандидат політичних наук, доцент, Директор Департаменту у справах релігій та національностей Міністерства культури України, Пінковський Володимир Володимирович, Голова МГО німців України «Відергебурт», а також Пилипчук Марія Іванівна, фольклорист, член Всеукраїнської музичної спілки та Національної спілки композиторів України, керівник дитячого ансамблю «Цвітень».

Під час обговорення відбулися прямі включення з регіоном – з управлінням у справах національностей та релігій Вінницької обласної державної адміністрації. З нами спілкувалися – Ратинська

Алла Петрівна, заступник начальника управління, Голова польської спільноти; Сенченко Андрій, Голова Вінницького регіонального центру культури та мистецтва циганського народу «Девлесе, ромале» та Нарсія Мерабі, Голова грузинської спільноти Вінниччини. Відбулося пряме включення з Польщею – з нами спілкувався Марко Сирник, Голова Фонду «Просвіта», Головний редактор видання «Рідна мова» – часопису для українських вчителів у Польщі. Також з Німеччиною і спілкування з Йосипом Шнайдером та Ганною Карпенко, головою та секретарем Українсько-німецької громадської організації «Євроліст». Розгляд першого блоку завершився виступами дитячих колективів – Дитячого ансамблю «Цвітень» Національного заступного академічного українського народного хору України імені Григорія Верьовки під керівництвом Марії Пилипчук; Народного театру німецького танцю «Дойче Квелле» Німецького молодіжного культурного Центру під керівництвом Світлани Цех; Польського ансамблю пісні та танцю «Поляни з-над Дніпра» від Спілки поляків України під керівництвом Лесі Єрмак.

Модераторами другого блоку Форуму виступили відомий вчений, політик Зарубінський Олег Олександрович, професор, директор Українського інституту дослідження екстремізму; Петков Сергій Валерійович, доктор юридичних наук, професор, письменник, правозахисник, заступник Голови Товариства «Родолубіє імені професора І.Стоянова»; Молдованов Михайло Іванович, доктор еко-

номічних наук, професор, ректор ПВНЗ «Центрально-Європейський університет». Відбулися прямі включення з директором Одеського обласного Центру гагаузької культури, з Головою Товариства болгарської культури «Родолубіє» (м. Бердянськ) Ларисою Савченко, з Головою Спілки українців Греції «Журавлиний край» Катериною Кучірко (Греція, м. Афіни). Після розгляду питань блоку учасники Форуму познайомилися з творчістю колективів – фольклорно-етнографічного ансамблю «Сесулес» Київського товариства литовської культури імені Майроніса (Голова – Вергінія Хорунжа) та відбулася прем'єра жіночого ансамблю «Тиса» Київського товариства уторців (Голова – Дюла Петнегазі).

Модераторами третього блоку виступили Салецький Ігор Олександрович – начальник Управління у справах релігій та національностей Вінницької обласної державної адміністрації, Стефанович Антон Вацлавич – Голова ГО «Союз поляків України», Капелюшник Іван – директор з розвитку Українсько-польського Центру освіти «Univer-PL».

В цілому модератором-ведучим інтелектуального форуму «Європейська платформа з прав національних спільнот» був Корецький М.Х., заступник Голови Ради національних спільнот України, Голова ГС «Київське міське товариство греків імені Костянтина Іпсіланті», професор, доктор наук, Заслужений діяч науки і техніки України.

Голова Ради національних спільнот України Ашот Аванесян звернувся до органів влади з проханням віддати належну шану Президенту Української Народної Республіки Михайлові Грушевському

Від імені Ради національних спільнот України А.Д. Аванесян надіслав лист-звернення до Президента України П. Порошенка та до Голови Верховної Ради А. Парубія

Подаємо текст листа:

Зовсім скоро, 22 січня 2018 року, українці відзначатимуть знаменну дату – 100-річчя проголошення IV-м Універсалом Центральної Ради Незалежності першої у XX столітті незалежної Української держави – Української Народної Республіки, яка була знищена тим же ворогом, який веде війну проти України і сьогодні.

Незалежність України тоді була визнана 42-ма державами світу і IV-й Універсал ніхто не скасував (він знаходиться на сайті Верховної Ради серед інших законів України. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0001300-18>).

Тому друге проголошення Незалежності

України 24 серпня 1991-го року було помилковим, бо це фактично була дата відновлення Незалежності. Вважаємо, що для правдивого висвітлення історії українського державотворення час цю помилку виправити. Тим більше, що 22 серпня цього року виповнилося 25 років історичної передачі повноважень від Української Народної Республіки сучасній Україні, яка є історичною правонаступницею УНР.

Також необхідно віддати належне постаті Голови Центральної Ради Української Народної Республіки Михайлові Грушевському, 150-річчя від дня народження якого відзначалося 29 вересня минулого року. Це був вчений, який подарував своєму народові правдиву історію «України-Руси», без чого неможливо усвідомити себе як націю. А головне – він був творцем і першим главою новітньої незалежної Української держави.

Потрібно розвіяти міф, що Грушевський був противником створення української армії. Просто він розумів, що перефарбувати колишню царську армію на українську не вийде. Водночас при ньому діяли частини Народної міліції – аналог сучасної Національної гвардії.

Українці любили Михайла Сергійовича і називали «Батько Грушевський».

Президент Петро Порошенко з нагоди ювілею М. Грушевського звернувся до українського народу (<http://www.president.gov.ua/news/slovo-do-ukrayinskogo-narodu-z-nagodi-150-richchya-vid-dnya-38317>) і, зокрема, підкреслив:

«Голова першого українського парламенту, якого Центральна Рада 29 квітня 1918 року обрала Президентом Української Народної Рес-

публіки, М.С.Грушевський увійшов до національного літопису як візир державотворця й вченого. А ще як символ неперервності української державницької традиції та, без сумніву, найвизначніша постать у плеяді непересічних особистостей доби Української Народної Республіки – демократичного державного утворення, ідейним наступником якого є сучасна Україна. Михайло Сергійович Грушевський належить до числа гігантів світового рівня, яких завжди будуть пам'ятати та вшановувати нащадки».

На превеликий жаль, навіть на меморіальній дошці біля пам'ятника Михайлові Грушевському в Києві не вказано, що він був першим Президентом (главою, керівником, творцем) незалежної України. Там про нього сказано лише як про «видатного державного і громадського діяча, українського історика», що не достатньо відображає велич постаті Грушевського.

Більше шанують першого Президента УНР не в Україні, а за кордоном. Так, на меморіальних дошках М. Грушевському у Відні, Празі, Варшаві, Холмі зазначено що він Президент УНР.

Якщо хтось сумнівається, що Грушевський був обраний Президентом УНР, то незаперечним є факт, що Михайло Грушевський був творцем і першим главою незалежної Української держави.

Обов'язок держави – віддати данину першому Президенту УНР Михайлові Грушевському, а також його наступникам – президентам УНР у вигнанні (в екзилі), останнім з яких був Микола Плав'юк. Це було б і патріотично і по-європейськи.

Єдність української нації можлива лише за умови відновлення історичної правди.

Рада національних спільнот України вважає, що без поваги до нашої історії та історичних фактів ми, українці, не матимемо європейського майбутнього, майбутнього наших дітей і унуків.

Ми – за єдність Української нації!

Ми – за територіальну цілісність України!

Ми, Українці – єдиний Український народ!

З повагою,

Голова Ради національних спільнот України
Ашот Аванесян

Пам'ятна дошка Михайлові Грушевському у Відні (Klostergasse, 10) знаходиться на будинку, в якому він проживав під час еміграції. Відкрита 4 жовтня 1996 р.

XI Міський фестиваль національних культур «Харків – наш дім» відбувся 26 жовтня у Палаці культури Основ'янського району

ФЕСТИВАЛЬ проводиться Харківською міською радою в 11-й раз і став традиційним. Цього року в ньому взяли участь понад 20 національно-культурних об'єднань, різні творчі колективи, які виконали традиційні танцювальні та музичні композиції своїх країн. Від імені Харківської міської ради нагородила учасникам фестивалю вручила депутат міськради Ольга Чічина.

Харківський фестиваль культур покликаний об'єднувати людей, вчити суспільство толерантному ставленню один до одного й представляти багатство культур інших національностей.

На фото: учасники Фестивалю тримають перший номер інформаційно-аналітичної газети «Національний діалог» Ради національних спільнот України, яку очолює Ашот Дадікєвич Аванєсян.

На фото (зліва направо): Харківське товариство греків «Геліос», Катерина Шевченко – керівник танцювального ансамблю, Борис Бутирін – фахівець з роботи з об'єднаннями громадян Харківської міської ради, Макка Каражанова – голова Харківського міського громадського об'єднання казахстанців «Бирлик», Співголова Ради керівників національно-культурних товариств Харківської області при Департаменті масових комунікацій Харківської ОДА.

Рада складається з представників 34 національно-культурних товариств.

У Харківській області мешкають представники понад 100 національностей і народностей – українці, росіяни, білоруси, євреї, вірмени, азербайджанці, грузини, татари та ін. У Харкові зареєстровано понад 70 національно-культурних об'єднань, діяльність яких охоплює більше 25% населення міста.

На фото (зліва направо): Абилайхан Богенбайули, аташе посольства Казахстану в Україні, Макка Каражанова, Марик Джангутинов, член Правління «Українського товариства Казахської культури».

Киевские татары

Хабибуллины.
Хамидуллины. Валеевы.
**Фрагменты истории
киевских татар.**

Из воспоминаний детства
(Продолжение. Начало в «НД» №№1, 2).

Бибиджан – жена Беддердина Хабибуллина, мать Ферида Михайловны, моя прабабушка.

В конце 1890-х годов мой прадед Беддердин Хабибуллин оставил службу в царской армии в чине полковника. Согласно «Табели о рангах», человек, дослужившийся до чина армейского полковника, становился потомственным дворянином. Таким образом, мой прадед являлся дворянином Российской империи.

Потомственное дворянство передавалось по наследству и в результате брака исключительно по мужской линии. Следовательно, его сын Ибрагим (мой двоюродный дедушка) был тоже дворянином.

Выйдя в отставку, Беддердин Хабибуллин автоматически получал гражданский чин – коллежского советника и к нему обращались не иначе как – Ваше Высокоблагородие. Вскоре он со своей молодой женой Бибиджан переезжает в Киев. Поселяется на Подоле на улице Почайнинской, 18.

В этом доме они занимали весь второй этаж трехэтажного дома. Здесь родился сын Ибрагим, затем в 1898 году родилась дочь Ферида, и гораздо позже, почти перед революцией – сын Сафат. Семья Беддердина Хабибуллина переехала в центр, поближе к Крещатику, на Думскую площадь, где в Крещатицком переулке, на втором этаже дома №6 снимали элитную квартиру – меблированные апартаменты.

На первом этаже этого дома находилась мастерская знаменитого мужского портного Г.Я. Горштейна. У него Беддердин Хабибуллин заказывал костюм своему сыну Ибрагиму, когда тот поступил в Киевский Коммерческий институт.

В августе 1911 года в Киеве многие киевляне ждали прибытия делегации во главе с царем Николаем II, которая должна была принять участие в торжествах, посвященных открытию на Царской площади монумента императору Александру II в связи с 50-летием отмены крепостного права.

В городе шли лихорадочные приготовления; срочно асфальтировались дороги, полиция высылала всех подозрительных лиц из Киева, и принимались другие меры безопасности, утвержденные Столыпиным.

Гюльсем ХАМИДУЛЛИНА

Царская площадь. 30 августа 1911 года. Открытие монумента императору Александру II. Где-то здесь, в толпе стоят мои прадедушка и прабабушка.

Продолжение – в следующем номере

Толерантність врятує світ!

20 листопада у Миколаївській обласній бібліотеці для дітей ім. В. Лягіна відбувся захід, присвячений Міжнародному дню толерантності «Толерантність врятує світ». Його метою було навчити молоде покоління сприймати людей такими, якими вони є й цінувати в кожній людині особистість, поважати її думку, бути терпимим до чужих думок, вірувань, поведінки, тобто розуміти, якою повинна бути толерантна людина.

Працівники бібліотеки з великим задоволенням і сердечним теплом створили для учасників заходу велике дружнє коло з представників різних національностей, що мешкають на території Миколаївської області, а саме: росіян, вірмен, азербайджанців, поляків, німців, євреїв, ромів і багатьох інших. З 2016 р. бібліотека плідно співпрацює з Радою національних товариств Миколаївської області за комплексною програмою «Дружать діти – дружать народи!». Разом було створено багато яскравих заходів про культуру різних етнічних громад. Читачі завжди раді брати активну участь у таких друж-

ніх і теплих зустрічах, які, окрім пізнавального ефекту, дають багато душевного тепла та вчать великому мистецтву бути другом і дружити.

Цього разу до бібліотеки завітали з яскравими концертними номерами й розповідями про історію і культуру власного народу представники вірменського, азербайджанського, польського, єврейського, німецького, російського й ромського товариств. На святі звучали вірші й пісні рідними мовами етнічних громад, національні мелодії, презентувалися книжки, вишивані картини, національна атрибутика представників різних народів, що пліч-о-пліч живуть поряд з нами й разом з нами плачуть

українську культуру, доповнюючи її своїм національним колоритом.

Відкриття заходу прикрасила своїм неповторним співом заслужена артистка України Олена Белоусова. У її виконанні прозвучала пісня «Рідна земля», яка створила святковий піднесений настрій у всіх відвідувачів свята.

Після закінчення концерту Голова Правління Ради національних товариств Миколаївської області Лоліта Каймаразова подякувала бібліотеці за плідну співпрацю й подарувала їй перший випуск газети **Ради національних спільнот України** «Національний діалог».

Фестиваль національної єдності «Мистецька палітра етнічних спільнот України» зустріли у Харкові

Фінал концерту «Мистецька палітра етнічних спільнот України». Пісня «Співаймо всі про Україну» – всі учасники заходу

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТІ «МИСТЕЦЬКА ПАЛІТРА ЕТНІЧНИХ СПІЛЬНОТ УКРАЇНИ» У ВЕРЕСНІ ЦЬОГО РОКУ ЗУСТРІЛИ У ХАРКОВІ. СВЯТО ТВОРЧОСТІ ЕТНІЧНИХ ГРОМАД ВІДБУЛОСЯ 28 ВЕРЕСНЯ В ТЕАТРАЛЬНО-КОНЦЕРТНОМУ ЦЕНТРІ В РАМКАХ ПРОВЕДЕННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ПЛАТФОРМИ «УКРАЇНА-ВІРМЕНІЯ. ПРОВЕДЕННЯ КОНЦЕРТНОЇ ПРОГРАМИ ЗА УЧАСТІ НАЙКРАЩИХ ХУДОЖНІХ КОЛЕКТИВІВ ТА СОЛІСТІВ ЕТНІЧНИХ ТОВАРИСТВ І МИТЦІВ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕСТРАДИ СТАЛА ВЖЕ ДОБРОЮ ТРАДИЦІЄЮ ФОРУМІВ РАДИ НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ УКРАЇНИ І ЗНАЧНО РОЗШИРЮЄ КОЛО ШАНУВАЛЬНИКІВ ЕТНІЧНОГО МИСТЕЦТВА.

ФЕСТИВАЛЬ відкрив голова **Ради національних спільнот України**, президент Національного конгресу вірмен України Ашот Аванесян. У вітальному слові він щиро привітав харків'ян та почесних гостей з Вірменії і висловив надію на подальшу активну співпрацю національних громад в регіонах країни та за її межами на благо укріплення міжнаціональної дружби та культурного розвитку. Від Міністерства культури України захід відвідав начальник відділу взаємодії з національними спільнотами України та закордонними українцями Володимир Ходаківський. У своїй промові він висловив подяку Міністерству культури України та Департаменту у справах релігій і національностей представникам етнічних товариств за активну громадську та культурно-просвітницьку діяльність.

Концертна програма «Мистецька палітра етнічних спільнот України» дала можливість харків'янам ознайомитися з широким розмаїттям мистецьких традицій національностей, що складають український культурний простір.

Серед учасників програми – кращі етнічні колективи Харкова: хореографічний ансамбль «Вірменія» під керівництвом Луїзи Оганесян Харківської обласної громадської організації «Вірменська національна громада», ансамбль грецького танцю «Армонія» (худ. керівник – Катерина Шевченко) Харківського міського товариства греків «Геліос», вокальний дует у складі Мінефарзани Олійник та Алфіри Олійникової Башкирського культурного центру «Куралтай» міста Харкова, ансамбль «Дуслик» (худ. керівник – Шафік Баширов) однойменного Харківського

Ашот Аванесян

культурно-просвітницького товариства від Всеукраїнської асамблеї татар, шоу-балет «Душа Кавказу» (худ. керівники – Анна Маїсурадзе і Давід Даташвілі) Харківської обласної благодійної громади «Метехі», Циганський театр пісні ім. Олександра Карафетова на чолі з представницею славетної ромської династії, талановитою співачкою та художнім керівником колективу Радмілою Карафетовою. Справжнім подарунком для почесних гостей з Вірменії та всіх глядачів став виступ легенди шансону, харків'янина Георгія Акоюна з піснею Анатолія Дніпрова «Армения моя» у супроводі ансамблю «Вірменія».

У концертній програмі взяли участь учасники популярного телешоу «Голос країни – діти» Ерік

Творчі колективи та солісти національних громад Харкова

та Анна Мкртчян. Ерік подарував присутнім пісню «Айренік» (Батьківщина), на яку нещодавно презентував широкому загалу кліп, створений у Вірменії. Потім він запросив на сцену свою молодшу сестричку Анну, яка теж добре співає і бере участь в конкурсах і фестивалях. Разом вони заспівали під оплески глядачів відому вірменську пісню «Рідна душа».

Володимир Ходаківський

Георгій Акоюн

Анастасія Кучерська, талановита танцівниця та гімнастка, котра сама є автором-постановником своїх хореографічних композицій.

Єврейська громада в Україні веде активну культурно-мистецьку діяльність. У Києві з 1990 року функціонує Єврейський музично-драматичний театр ім. Шолома Алейхема. У концертній програмі взяла участь артистка театру –

Родзинкою концертної програми «Мистецька палітра етнічних спільнот України» став виступ творчої делегації з Києва у складі професійних колективів і солістів Асоціації діячів етнічного мистецтва.

Народний артист України та заслужений діяч культури Польщі Олег Дзюба полонив слухачів мелодійними польськими піснями.

Запам'ятався глядачам виступ чарівної ведучої концерту, талановитої співачки і композитора, Лауреата міжнародних конкурсів Діани Тайманової. Авторська пісня «Серед вогню» була написана співачкою під час трагічних подій Революції Гідності і вперше пролунала на Майдані Незалежності в патріотичній акції пам'яті Героїв Небесної Сотні. Нехай ніколи не згасне свіча пам'яті, бо в нашому серці назавжди лишилися подвиг героїв і туга за тими, хто загинув у пеклі війни.

Витончену красу узбецького народного танцю, де плавність рухів гармонується з пульсуючим ритмом, подарувала глядачам солістка Ансамблю «Кавказ» Олена Чічібабіна.

В оригінальному жанрі яскраво виступила призер конкурсної програми Міжнародного фестивалю корейської культури «Кореяда»

Народний артист України Олег Дзюба

Діана Тайманова. «Серед вогню»

Сабіна Рагімова. В її виконанні прозвучали популярні єврейські шлягери: жартівлива «Ша-Штил» (Тихіше) та улюблена «Хава-Нагіла»!

Надзвичайний етнічний колорит концертній програмі додали представники Африканської Ради в Україні: співачка Кароліна Егону, яка виконала популярний шлягер з репертуару Глорії Гейнер «I will survive» та гурт «Чорнобривці», що викликав гарячі оплески за екзотичні обробки жартівливих українських народних пісень «Несе Галя воду» та «Ой, на горі два дубки».

Кращі традиції української хореографічної школи продемонстрували художні колективи, створені на базі Київського національного університету культури і мистецтв: Ансамбль класичного танцю «Сузір'я Аніко» (худ. керівник і балетмейстер – заслужений діяч мистецтв

Анна і Ерік Мкртчян. Пісня «Рідна душа».

Анастасія Кучерська. Хореографічний етюд «Я покажу тобі світ»

Олена Чічібабіна «Хорезмський танець»

Сабіна Рагімова

Шоу-гурт «Чорнобривці»

України Аніко Рехвіашвілі) та Ансамбль народного танцю «Київ» (худ. керівник і балетмейстер – завідувач кафедри народної хореографії КНУКіМ, професор Ірина Гутник).

Кульмінацією свята національної єдності «Мистецька палітра етнічних спільнот України» став виступ заслуженої артистки України Інеш Кдирової.

Творчий шлях співачки розпочався у Харківському театрі естради «Домінанта» під керівництвом заслуженого діяча естрадного мистецтва України, композитора Олександра Мирошніченка. Саме у Харкові були створені і записані пісні у виконанні Інеш Кдирової, які увійшли в Золотий фонд національного радіо. Лауреат міжнародних конкурсів «Ялта-92», «Гардемаріні естради – 93», «Слов'янський базар – 97» у Вітебську та численних всеукраїнських конкурсів і фестивалів, співачка поєднала в своїй творчості пісенні твори в різних жанрах музичного мистецтва, від класики до джазу. З 2008 року Інеш Кдирова веде активну культурно-мистецьку і громадську діяльність, працюючи у сфері етнічного мистецтва. В концертній програмі в її виконанні прозвучали відомі шлягери «Всі ми діти твої, Україно», казахська пісня «Арман жолдар», українська народна пісня «Тиха вода» в сучасній обробці в супроводі ансамблю «Київ», «Квітка-душа» в оригінальній інтерпретації з ансамблем класичного танцю «Сузір'я Аніко».

Фінальним акордом Всеукраїнського фестивалю національної єдності «Мистецька палітра етнічних спільнот України» стала пісня Олександра Мирошніченка на вірші Степана Галябарди «Співаймо всі про Україну» у виконанні Інеш та всіх учас-

Ансамбль класичного танцю «Сузір'я Аніко». Антре «Фортуна»

Заслужена артистка України Інеш Кдирова

та ансамбль народного танцю «Київ»
(Худ. керівник – Ірина Гутник)

Заслужена артистка України Інеш Кдирова та ансамбль класичної хореографії «Сузір'я Аніко»

(Худ. керівник – Аніко Рехвіашвілі)

ників концерту. Художній керівник концертних програм Фестивалю національної єдності «Мистецька палітра етнічних спільнот України» – Голова творчої спілки «Асоціація діячів етнічного мистецтва», заслужена артистка України Інеш Кдирова.

Мистецький марафон містами України продовжується і чекає на зустріч з новими талантами та шанувальниками творчості етнічних спільнот.

Ансамбль народного танцю «Київ», «Слов'янські мотиви»

Рада Європи в Україні планує запуснути проект захисту нацменшин

РАДА Європи в Україні з 2018 року планує розпочати реалізацію проекту, спрямованого на захист прав національних меншин.

Про це заявила заступник голови офісу Ради Європи в Україні Олена Литвиненко у коментарі кореспондентові Укрінформу.

«Ми, звичайно, будемо намагатися, щоб він (проект щодо захисту прав нацменшин – Ред.) запрацював якомога швидше. Є певні адміністративні

процедури... Мені важко сказати точно, але я думаю, що ближче до весни проект розпочне роботу», – зазначила Олена Литвиненко.

«Протягом перших місяців 2018 року будуть визначатися основні напрямки реалізації проекту... Не думаю, що він буде мати пілотні регіони, гадаю, що він буде загальноукраїнським», – підкреслила Литвиненко.

За інф. Укрінформ

Україна та Індія домовилися активізувати політичний діалог

МІНІСТР закордонних справ Павло Клімкін здійснив у жовтні дводенний візит в Індію. Україна та Індія домовилися про активізацію двостороннього політичного діалогу та ділових контактів.

Про це йдеться в повідомленні прес-служби Міністерства закордонних справ за підсумками візиту міністра закордонних справ в Індію.

Зазначається, що Клімкін провів переговори з міністром закордонних справ Індії Сушмою Сварадж і державними міністрами закордонних справ Мобашаром Акбаром і Віджеєм Сінгхом, а також зустрівся з почесними консулами України в Індії, Непалі та Шрі-Ланці.

Під час переговорів було розглянуто весь спектр двосторонніх відносин і широкий комплекс глобальних і регіональних проблем.

«Сторони погодилися з необхідністю істотної активізації українсько-індійського політичного діалогу і в принциповому плані домовилися про обмін візитами на найвищому рівні у 2018 році» – йдеться у повідомленні.

Також сторони підтвердили домовленість про проведення у листопаді в Києві чергового засідання Спільної міждержавної комісії з торговельної, економічної, наукової, технічної, промислової та культурної співпраці.

Також було позитивно оцінено помітне поглиблення співпраці між країнами і в культурно-гуманітарній сфері.

Зокрема, зазначається, що протягом 2016-2017 років було зафіксовано рекордну за всю історію дипломатичних відносин між Україною та Індією кількість індійських студентів, які бажають отримати вищу освіту в українських вищих навчальних закладах – понад 4 тис. людей.

Крім того, вперше сторони вийшли на такий цікавий і перспективний напрям співпраці як спільне кіновиробництво на території України.

Також у ході зустрічі наголошено на необхідності подальшої активізації роботи почесних консульських установ України, насамперед у плані захисту на території їхніх консульських округів інтересів і прав українських юридичних і фізичних осіб.

Були поставлені конкретні завдання консулам щодо сприяння просуванню на ринки південноазиатських країн української експортної продукції, початку спільних економічних проєктів, розвитку культурно-гуманітарних контактів, популяризації іміджу України.

До слова, найбільшим імпортером української аграрної продукції стала Індія.

Мова працює на єдність

ЖУРНАЛІСТИ «Урядового кур'єру» розшукали в Україні школу, де діти з польської громади навчаються державною й рідною мовою

«Доброго ранку!» – одногolosно вітають учителя учні в одному класі. «Dzien dobry!» – відповідають в іншому. Саме так – державною або рідною – щоранку розпочинається урок для учнів львівської середньої загальноосвітньої школи № 10 ім. Святої Марії Магдалени з польською мовою навчання.

Тут школярі вивчають предмети не лише материнською мовою, а й українською. Це чудовий приклад двомовного навчання для представників інших нацменшин. Саме такий підхід планує незабаром запровадити Міністерство освіти і науки для учнів решти етнічних груп, імплементуючи мовну статтю нового Закону «Про освіту».

Учителі – в дефіциті

У старовинній школі, заснованій у місті Лева ще 1816 року, нині здобувають знання 302 учні. «Чи всі діти польського походження?» – цікавлюся. «Звісно, кожен учень має в родині поляка, – запевняє директор школи Ришард Вінценц. – Трапляється, що поляки тато й мама, але таких дуже мало – менш як 10%. Здебільшого в нас навчаються учні зі змішаних польсько-українських родин, де один із батьків має польське коріння».

У навчальному закладі з понад 200-річною історією учні вчать з першого по одинадцятий клас. Деяких класів на паралелі по одному, решта – по два. Предмети викладають польською й українською. Державну мову юні представники нацменшини вивчають як окремий предмет. І зауважують: як усі українські школи! Приміром, одинадятикласники мають 4,5 години на тиж-

день. Також мовою Шевченка вивчають українську літературу, історію України, хімію, музику, захист Вітчизни. Математику, біологію, фізичне виховання викладають двома мовами – частково державною, частково рідною. Знання з решти дисциплін школярі здобувають польською. Тож навчальні заклади для учнів з інших етнічних груп можуть повчитися у львів'ян, як організувати двомовний навчальний процес.

«Як ваші учні складають ЗНО?» – запитую. «Не гірше, ніж в інших звичайних школах, інколи навіть краще. Працюємо на совість, задніх не пасемо. З вивченням української не маємо жодних проблем, – розповідає директор. – Наші учні добре володіють державною, оскільки більшість із змішаних родин і вдома інколи спілкуються не польською, а українською. А якщо українське коріння має мама, то й поготів».

Нагальна проблема у школі – дефіцит двомовних учителів. Адже щоб викладати хімію чи фізику двома мовами, потрібні педагоги, які ними володіють. «Нам дуже важко знайти фахівця, не можу відшукати хіміка зі знанням польської, – розповідає очільник навчального закладу. – Адже студенти, які виїжджають до Польщі на навчання, зазвичай не повертаються. А випускники педагогічних вишів не хочуть іти працювати в школу. Запросити вчителя математики теж нелегко – до нас прийшла лише одна нова вчителька, яка не володіє польською, а викладає українською. Поль-

ською дітей навчає вчителька математики поважного віку, яка вчила ще мене. Наступного року їй виповниться 80».

Директор каже, що збільшуватимуть частку вивчення предметів державною мовою з наступного навчального року. «Приміром, за фахом я вчитель історії, тож можу викладати історію України чи всесвітню історію і польською, й українською, – каже Ришард Вінценц. – У школі працює вчителька географії, яка теж володіє двома мовами. Проте щоб більше предметів викладати державною, треба знайти вчителів». Вочевидь, потрібно не лише перенавчати педагогів, а й уже нині в педагогічних університетах готувати вчителів-предметників для шкіл різних нацменшин і на рівні держави заохочувати їх працювати у школі.

Нові підручники й програми

Оскільки в Україні функціонує чимало шкіл для представників різних етнічних груп, де не вивчають державну мову, і їхні випускники залишаються ізольованими у своєму регіоні, новий закон нарешті розширить їхні освітні можливості. Найгостріше питання стоїть для 16 тисяч дітей румунської й стільки само угорської етнічних груп – вони взагалі не володіють українською. Тож мовна стаття передбачає, що мовою навчання у вітчизняних державних і комунальних навчальних закладах буде українська.

Та це аж ніяк не означає, що діти забудуть рідну мову! Повністю нею навчатимуться на етапі дошкільної й початкової

освіти, починаючи вивчати й державну. Лише з п'ятого класу школярі з нацменшин вивчатимуть усі предмети українською, рідну мову – як окремий предмет. Учнім неслов'янських мовних груп материнською мовою викладатимуть кілька дисциплін. Загалом передбачено, що кількість предметів, які вивчають українською, поступово зростатиме з 5 класу і до 10-го дійде до співвідношення 60 на 40, де 60% часу відведуть на опанування дисциплін державною мовою і 40 – рідною. Така модель успішно працює у країнах Балтії.

У профільному відомстві запевняють, що доцільніше застосовувати різні підходи до навчання учнів з різних етнічних груп: для кожної національної меншини індивідуально визначатимуть умови і строки імплементації мовної статті закону. Адже польська й болгарська мови належать до слов'янської групи, тож для шкіл з вивченням цих мов буде один підхід. Оскільки угорська й румунська належать до іншої мовної групи, підхід має бути іншим. У п'яти українських школах з польською мовою навчання, як бачимо, вже працюють за тією моделлю, яку пропонує МОН.

МОН і надалі веде цивілізований діалог із сусідніми країнами стосовно імплементації мовної статті – вже відбулися перемовини з міністрами Польщі, Румунії, Молдови, Болгарії, міністром людських ресурсів Угорщини, послом Латвії. У підсумку Україна й Польща підписали декларацію щодо логіки імплементації статті, з Латвією Україна підписала угоду про співпрацю в галузі освіти, науки, молоді та спорту.

Інна Ковалів
Інф. Урядовий кур'єр

ЦИФРИ І ФАКТИ

В Україні навчається майже 400 тисяч дітей національних меншин у 735 навчальних закладах, повідомляють у Міністерстві науки і освіти. У загальноосвітніх навчальних закладах польською мовою навчається 1785 учнів, польську як предмет вивчають майже 46 тисяч школярів, зокрема, як другу мову – понад 27 тисяч.

Берлінські автобуси «заговорили» українською

Берлін туристичний: у столиці Німеччини запустили україномовний маршрут

На всіх 30 екскурсійних автобусах «Berlin City Circle» з 6 листопада 2017 року можна дізнатися про визначні пам'ятки німецької столиці українською мовою.

На першому такому автобусі, на який посол України в Німеччині Андрій Мельник та керівник туристичного підприємства Міхаель Грефе урочисто наклеїли український прапорець, проїхала і кореспондент «Укрінформу».

«Зараз у нас є гіді 21 іноземною мовою, і ми горді, що тепер такий є і українською. Ми сподіваємося, що це приверне нових туристів», - заявив Грефе.

Фото: Ольга Танасійчук, Укрінформ

Статистика подорожей на жовтих туристичних автобусах гостями з різних країн не ведеться, але, за оцінками керівника компанії, українські пасажери становлять близько 3-5 відсотків від загального числа. Тепер їх буде більше, сподівається Грефе. Його автобуси виходять на маршрути найцікавішими місцями столиці кожні 10 хвилин з 10 до 18

години. За рік ними користуються понад 100 тисяч гостей. Крім гідів на понад 20 мовах, які, треба зауважити, розрізняються з орієнтуванням на те, що більше цікавить туристів із різних країн, є ще німецько- та англомовні гіді спеціально для дітей.

Робота над тим, щоб україномовний гід з'явився у найбільшій в Берліні автобусній туристичній компанії, велася не один місяць, розповів посол Андрій Мельник. І ось тепер українці можуть пізнавати столицю ФРН за допомогою відомих на Батьківщині голосів – ведучих Radio ROKS Соні Сотник та Сергія Зеніна. Реалізувати проект допомогла українська волонтерська ініціатива Guide UA.

Гід цікавий і пізнавальний, посольство планує його доповнювати в майбутньому.

«Ми не зупинятимемося на цьому і в наступному році плануємо зробити аудіогід в головних музеях Берліна. Можливо, і в приміщенні Бундестагу, який щороку відвідують понад 3 млн. туристів», - розповів посол.

Слід зазначити, що україномовний гід з'явився в Рік української мови у ФРН.

Німеччину відвідує дедалі більше українців, особливо після набуття чинності режиму безвізових поїздок. Так, за перше півріччя кількість громадян України, які відвідали ФРН мінімум з однією ночівлею, зросла на 26% (до 14 тис. осіб).

Туристична Німеччина чекає українців

До 2030 року ФРН за рік будуть відвідувати близько мільйона наших співгромадян

Візами або без Німеччина була і буде привабливим місцем для відвідин українцями. З найрізноманітнішими цілями. Сотні студентів отримують у німецьких вузах освіту, часто безкоштовно, десятки вчених зайняті у дослідницьких програмах; бізнесмени приїжджають по справах, родичі українців, які живуть у ФРН – в гості; і тисячі наших співвітчизників – просто відпочити і познайомитися з цікавою країною. Про нинішню ситуацію на німецькому туристичному ринку, прогнози активності українців по відвідуванню ФРН з початком безвізу, про обов'язкові для відвідування місця, в ексклюзивному коментарі «Укрінформу» розповіла голова правління Національного комітету Німеччини з туризму Петра Хедорфер.

МІЛЬЙОН ДО 2030 РОКУ

У 2016 році 41 відсоток усіх поїздок громадян України до Німеччини був здійснений з метою туризму, майже одна третина – у справах бізнесу і 27 відсотків – це приватні поїздки. Такі цифри озвучила Петра Хедорфер. Нацкомітет з туризму (Zentrale für Deutsche Tourismus e.V.), який вона очолює, – національна маркетингова організація, що діє за дорученням федерального уряду ФРН з метою просування туристичних можливостей Німеччини всередині країни і поза її межами (утворена у 1948 році).

Незважаючи на досить складну економічну ситуацію в Україні, в даний час кількість відвідувань українцями продовжує динамічно збільшуватися: у першому кварталі 2017 року зростання склало 23,5 % порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Сьогодні більше половини українців, які відпочивають у Німеччині, – це ті, хто здійснює якраз короткі візити. Саме ця категорія мандрівників, яка часто спонтанно відправляється у подорож, отримують найбільші переваги від полегшення візового режиму. Завдяки скасуванню віз мандрівники будуть мати можливість швидко приймати рішення про поїздку, каже Хедорфер.

Дрезден

У довгостроковій перспективі DZT бачить в Україні перспективний потенційний ринок. Ще до введення безвізового режиму тут прогнозували зростання кількості туристів з нашої країни до 2030 року до мільйона. (Ма-

ються на увазі відвідування з мінімум однією ночівлею). З безвізом цей показник може зрости.

ВІД МУЗЕЇВ ДО КЛІНІК

Німеччина пропонує своїм гостям численні й досить різноманітні туристичні пам'ятки як в міських умовах, так і на природі. Петра Хедорфер перераховує лише деякі: ознайомлювальні тури, відвідування заходів, шоп-тури, відпочинок в сегменті Luxury Smart і активний відпочинок у поєднанні з кулінарною регіональною кухнею. Детальнішу інформацію можна знайти на сайті «Німеччина – чарівна подорож».

Треба додати, що у Німеччині знаходиться 41 місце, внесене до переліку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Серед місць, які точно зацікавлять тих, хто раніше не був у ФРН, а тих, хто був, помянуть знову, можна назвати, у першу чергу, столицю Берлін з його 800-річною історією, чудовими музеями та концертними залами (до речі, 75 відсотків туристів, які їдуть до Німеччини, називають себе любителями культури і їдуть, за їхніми твердженням, саме за цим); а також, звичайно, Рейхстагом, Берлінською стіною, зоопарком. А також заворожливої краси пейзажі Баварії з замком Нойвайнштайн, середньовічні містечка з зачаровуючим духом, гірськолижні курорти і, так-так!, знамените пиво з сосисками. Потсдам з його парками і Дрезден з музеями. Балтійське узбережжя з піщаними пляжами та оздоровчими процедурами...

Замок Нойвайнштайн

Окремим «пунктом» стоїть медичний туризм. «Підвидом» можна назвати оздоровчий туризм. Хоча фраза «поїхати на води в Баден-Баден», мабуть, сьогодні не така поширена, як кілька десяти років тому.

Німеччина – третя найбільш відвідувана країна у Європі. І, незважаючи на теракт на різдвяному ринку в грудні минулого року, все одно вважається одним з найбезпечніших туристичних напрямків у світі.

Втім, керівники цілої низки українських туристичних фірм, з якими поспілкувалася автор, не прогнозують, що можливість подорожувати без візи різко підвищить кількість українських туристів до Німеччини. Однак, тенденція до поступово-стабільного зростання буде зберігатися.

За інф. Укрінформ

25 років дипломатичних відносин між Німеччиною та Україною

25 фактів, які пов'язують Німеччину і Україну

За нагоди 25-річчя дипломатичних відносин між Німеччиною і Україною Посольство Федеративної Республіки Німеччина в Україні зібрало 25 цікавих фактів, які пов'язують наші дві країни.

- Після проголошення незалежності України Німеччина мала першого посла, що був акредитований і жив у Києві
- Окрім Посольства та Генерального консульства Німеччина має чотирьох почесних консулів в Україні
- Понад 9 тис. українців навчаються в німецьких університетах
- 1,5 тис. українських студентів щороку отримують стипендії Німецької служби академічних обмінів (DAAD)
- 160 партнерських зв'язків поєднують університети Німеччини і України
- У 2017/2018 році ми святкуємо Українсько-німецький рік мов з понад 50-ма заходами по всій країні
- В Україні німецьку мову вивчають понад 700 тис. чоловік
- Україна посідає 5-е місце у світі за кількістю людей, що вивчають німецьку мову

- В українській мові приблизно 1000 слів, запозичених з німецької

- В Україні – 41 школа з поглибленим вивченням німецької мови

- Між українськими і німецькими містами встановлено 40 партнерських зв'язків

- В Україні діють понад 1,2 тис. німецьких підприємств

- Уже кілька років Німеччина належить до п'яти найбільших іноземних інвесторів в Україні

- Німеччина – найбільший імпортер українського меду

- У Німеччині живуть понад 133 тис. українців

- З 2013 року Німеччина увосьмо збільшила обсяг коштів для України на співробітництво заради розвитку

- У 2016 та 2017 роках Німеччина була для України найважливішим донором гуманітарної допомоги

- З 2014 року Німеччина надала Україні прямої допомоги на суму близько 430 млн €

- З жовтня 2016 року працює Німецько-Українська промислово-торговельна палата

- З 2014 року Німеччина надала понад 15 млн € для підтримки спільних проектів для розвитку громадянського суспільства

- З 2014 року Бундесвер транспортував до Німеччини спецрейсами 79 українських поранених і пролікував їх у німецьких лікарнях

- Німеччина передала Україні 35 тис. метрів пожежних рукавів, 1,5 тис. пожежних касок і 12 реанімобілів

- Німеччина передала Україні 50 міношукачів і підтримує роз'яснення населенню небезпеки мін і нерозірваних снарядів

- Три гравці збірної України з футболу грають у Бундеслізі: А. Ярмоленко у Дортмунді, Є. Коноплянка у «Шальке 04» і В. Юрченко у Леверкузені

- Йоганн Вольфганг фон Гьоте, Александер і Вільгельм фон Гумбольдт є почесними членами Харківського національного університету

Антон Кіссе – відомий політик, меценат, громадський діяч

«Ми маємо бути провідниками захисту інтересів національних спільнот по всіх питаннях», – Антон Кіссе

АВТОБІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

Антон Іванович Кіссе – український політик, депутат Верховної Ради України, Президент Асоціації болгар України, громадський діяч.

Народився в селі Євгенівка Тарутинського району Одеської області. Закінчив у 1983 році Одеський державний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського за спеціальністю викладача фізичного виховання.

У 1997 році здобув другу вищу освіту в Одеському державному університеті ім. І.І.Мечникова за спеціальністю «правознавство», а в 1999 році закінчив Одеську державну юридичну академію за спеціальністю «Державне управління».

У 2000 році став кандидатом педагогічних наук, у 2007 році захистив докторську дисертацію з політичних наук.

У 2003 році отримав посаду заступника голови обласної державної адміністрації, на якій пропрацював до обрання народним депутатом України в 2004 році.

У 2002 році вперше взяв участь у виборах до Верховної Ради у мажоритарному окрузі №141, але не зміг перемогти. Однак у 2004 році на довиборах по округу №136 в Одесі став народним депутатом України IV скликання.

З жовтня 2007 по листопад 2012 року знову був депутатом Одеської обласної ради. Працював в Комісії з питань культури, туризму, духовності і міжнаціональних відносин.

12 грудня 2012 р. знову став народним депутатом України, цього разу – у Верховній Раді VII скликання, перемігши на виборах в окрузі № 142 із центром в Арцизі.

Антон Кіссе є Президентом Асоціації болгар України, Президентом Асоціації спортивної боротьби Одеської області, заступником голови Ради етнонаціональної політики при Президентові України, а також учасником інших громадських організацій.

АНТОН Іванович, працюючи в парламенті України, неодноразово вносив на розгляд Ради законопроекти, постанови та поправки до законопроектів. Це і поправки, які були пов'язані з кардинальним водозабезпеченням південних районів Одеси, необхідністю проведення ремонтів шлюзів, які зв'язують Дунай із прилеглими територіями. Він також брав участь у розробці проектної документації стосовно проектування та будівництва центральних водовідводів, які можуть забезпечити якісну питну воду у всі населенні пункти Бессарабії.

Серед питань, які вдалось вирішити, зокрема – ремонт дороги Одеса-Рені.

Було виділено десятки мільйонів гривень із обласного бюджету, за які було проведено ремонти шкіл, будинків куль-

тури, дитячих садочків, медзакладів, закуплено необхідне обладнання.

Як завжди, велику увагу Антон Іванович приділяє роботі на своєму виборчому окрузі.

За свою громадську діяльність політичну та наукову роботу Антон Іванович нагороджений: орденом «За заслуги III ступеня», знаком «Відмінник освіти України», Орденом Святого рівноапостольного князя Володимира Великого III ступеня, орденом Республіки Болгарія «Мадарски конник», Почесною відзнакою Президента Республіки Болгарія.

Кореспондент газети «НД» запитав політика:

Антоне Івановичу, сьогодні перед Новим роком, усі будують плани на наступний рік. А які Ваші плани?

• За минулий рік на мою адресу як політика надійшли сотні звернень від громадян, організацій, трудових колективів із проханням про допомогу, за якими були підготовлені депутатські звернення.

Завдання, які ставлю перед собою на наступний рік – це і продовження ремонту доріг, і допомога громадянам з виділенням їм коштів, допомога населенню і соціальним закладам у забезпеченні паливом, збільшенні фінансування сільської медицини.

Я зворушений тим, що незважаючи на наявність дуже великих проблем, які ще потрібно буде вирішити, я бачу зацікавленість в очах людей, радує їх активність та небайдужість до роботи центральних органів державної влади, до того що відбувається в державі. Всюди люди мають свою точку зору і хочуть, аби вона була доведена до керівництва країни. Зустрічі з виборцями – це екзамен, який ще потрібно витримати, після якого потрібно ще брати на себе відповідальність і зобов'язання в плані відстоювання позицій людей.

Антоне Івановичу, Ви широко відомий громадський діяч. Сьогодні Ви є Президентом Асоціації болгар України, Президентом Асоціації спортивної боротьби Одеської області, Заступником голови етнонаціональної політики при Президентові України, де активно на міжнародній арені захищаєте права національних меншин в Україні. На сьогоднішній день, з Вашої точки зору, чи потрібен такий державний комітет як Комітет національних спільнот України?

• Я вважаю, що на сьогоднішній день гуманітарний блок трішки відстає. Сьогодні потрібно якнайшвидше, оперативніше реагувати на всі проблеми. Створення цього органу зняло б немало питань. Адже не секрет, що одна з основних існуючих проблем – це проблема комунікації. Чи буде цей орган у найближчий час? Я сумніваюсь... Скоріше, це питання майбутнього. Але це на означає, що ми не повинні піднімати питання створення такого комітету. Мені здається, що влада сьогодні має не боятися народу, а прислухатися до нього та будувати мости комунікацій. В інформаційному просторі України мають братися до уваги всі

аспекти і національні питання, адже Україна – поліетнічна держава і налічує багато національних спільнот. І є реальні питання, які потрібно ставити і вирішувати. А замовчування цих питань може створити багато проблем у майбутньому.

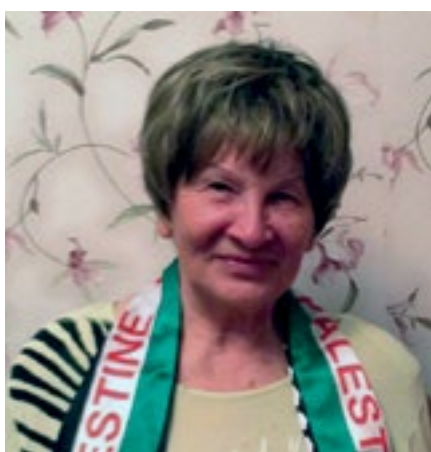
Мої прогнози? Існуюче об'єднання має перерости в Асоціацію. Раніше були різні форми – і комітет при Президентові України, і комітет при Кабінеті Міністрів. На цей час, те, що ми маємо **Раду національних спільнот** – це вже досягнення. Ми маємо послідовно ставити питання по створенню такого Комітету, щоб вчасно сигналізувати про ті чи інші проблеми, які має вирішувати влада. Ми маємо бути провідниками захисту інтересів національних спільнот по всіх питаннях, на найвищому законодавчому рівні. Маємо відстоювати свою точку зору, незважаючи ні на що – ні на безгрошів'я, ні на війну на сході. Втрачений час дуже важко надолужувати.

Антоне Івановичу, Ви також відомий меценат. Особлива Ваша турбота – збереження традицій предків. Як вдається втілювати в життя ці проекти?

– Цій меті були присвячені книги «Відродження болгар України» і «Буджак: історико-етнографічні нариси південно-західних районів Одещини», створення пам'ятників предкам у Болграді, Одесі, Києві, Арцизі. Готується до друку нова книга, присвячена історії всіх народів та національностей, які населяють Бессарабський край...

В житті я проста та доступна людина. Раніше керував власним бізнесом, викладав у двох вузах, маю публікації в різних виданнях.

Свою життєву задачу бачу у відродженні краю і це головний зміст мого сьогоднішнього життя та планів на майбутнє.

Відійшла у вічність Людмила ВЯТЧАНІНА

11-го листопада пішла з життя видатна особистість нашої болгарської спільноти в Україні – Людмила Іванівна ВЯТЧАНІНА, людина великого серця і таланту, яскравої та непростой долі нащадка перших болгарських переселенців до Криму з роду Кірязових-Стоянових. Переживши лихоліття німецької окупації Криму, наступної за нею беріївської депортації болгар з півострову та злидні повоєнних років, Людмила Іванівна не розгубила світла у своєму серці та любов і відданість до життєдайного свого болгарського кореня, завжди являючи приклад людяності, щирої доброти, співучасті до навколишнього світу.

Завдяки дивовижній працездатності й природному таланту вона стала визначним ученим-біологом у дослідженнях іхтіофауни водоймищ країни, здобувши міжнародне визнання та відзначеним науковим сту-

пенем, званнями, нагородами. Попри це Людмила Іванівна ніколи не полишала свого поетичного пера, подарувавши нам багатство власної філософії думок та лірику почуттів у вишуканих і дотепних акровіршах і віршах, також частково надрукованих і в Болгарії. Вона брала активне членство в Асоціації українських письменників, Київському товаристві болгарської культури «Родолюбіє», була віце-президентом Товариства дружби «Україна-Болгарія».

Ми завжди будемо пам'ятати її мудру, доброзичливу і спокійну посмішку, немов промовляючи: працюй, створюй і все надалі буде гаразд. Світла пам'ять незабутній Людмили Іванівни Вятчаниної!

Рада національних спільнот України висловлює глибокі співчуття її родині та близьким.

Центральний державний архів громадських об'єднань України — документальна скарбниця історії України ХХ століття

У цьому році відзначається знаменна дата — 100-річчя від дня створення системи архівних установ України. Особливе місце в архівній мережі займає Центральний державний архів громадських об'єднань України (ЦДАГО України) — єдина архівна установа, де зберігаються документи з суспільно-політичної історії України, які були створені і продовжують утворюватися в процесі діяльності політичних партій, рухів та громадських об'єднань України, в тому числі етнічних меншин.

Основний масив документів архіву складають фонди Центрального комітету Комуністичної партії України і Центрального комітету Ленінської комуністичної спілки молоді України, їх установ та організацій за період 1918-1991 рр. У них зберігаються стенограми з'їздів, конференцій, документи вищих органів і відділів апаратів цих організацій, інформаційні документи обкомів, міністерств, обласних виконавчих комітетів, громадських об'єднань та окремих громадян. Вони дають повне уявлення про формування партійно-державної системи, розкривають механізм її дії, характеризують всі аспекти політичного, економічного, соціального і культурного життя України в радянську добу та взаємовідносини із союзним центром.

Унікальну джерельну базу становлять фонди політичних партій, які діяли в Україні в першій чверті ХХ століття, зокрема, Української соціал-демократичної робітничої партії, Української партії лівих соціалістів-революціонерів (борбистів), Української партії соціалістів-федералістів, Української комуністичної партії (боротьбистів), Компартії Східної Галичини та Західної України, місцевих комітетів Російської соціал-демократичної робітничої партії (більшовиків) та ін. Досить повно в архіві представлений спектр єврейських політичних партій: Бунд, Комфарбанд, Єврейська соціал-демократична партія «Поалей-Ціон» та Єврейська комуністична партія «Поалей-Ціон», Єврейська робітничка партія соціалістів-територіалістів, Об'єднана єврейська соціалістична робітничка партія.

Від 1991 року в ЦДАГО України формується новий документальний масив — фонди сучасних політичних партій і громадських об'єднань. Прийнято на зберігання документи Народного Руху України, Української республіканської партії, Демократичної партії України, Соціалістичної партії України, Ліберальної партії України, Республіканської Християнської партії, Української республіканської партії «Собор», партії «Справедливість», «Реформи і порядок» та «Народна влада», Національної ради жінок України, народно-демократичного об'єднання «Нова Україна», всеукраїнського об'єднання лівих «Справедливість», Української Гельсінської Спілки, Комісії допомоги українському студентству, низки галузевих професійних спілок України. Вони розкривають процеси демократизації, формування національної свідомості в суспільстві, шляхи

державотворення, місце та роль політичних партій, громадських об'єднань і рухів у житті країни на рубежі ХХ–ХХІ століть тощо.

В ЦДАГО України зберігається найповніший в Україні документальний комплекс радянського партизанського руху опору періоду Другої світової війни. Це документи Українського штабу партизанського руху, партизанських з'єднань, загонів, бригад, полків, у тому числі й тих, що діяли в Чехословаччині, Польщі, Угорщині, інших країнах Центральної і Південно-Східної Європи. Документи розкривають розвиток партизанського руху на тимчасово окупованій території України, бойову, диверсійну і розвідувальну діяльність партизанів, їх внесок у перемогу над нацистською Німеччиною, взаємовідносини із підпіллям ОУН та збройними формуваннями УПА, інформують про учасників партизанської боротьби тощо.

Значний масив архівних джерел зосереджено у документальних колекціях. Зокрема, у зібранні документів «Український музей у Празі» ви-

Делегация на Всесвітній з'їзд трудящих поляків у м. Варшава, обрана на Всеукраїнському з'їзді в м. Харкові, та анкета делегата Всеукраїнського з'їзду. 27 червня 1929 р.

світлюється діяльність громадських об'єднань і діячів української еміграції у 20-40-і роки ХХ ст. Серед них: Українська академічна громада, Центральний емігрантський союз українських студентів, Український національний союз, Українське історико-філологічне товариство, Спілка українських пластунов, численні товариства колишніх вояків УНР та інші організації. До комплексу входить листування багатьох відомих представників української еліти: В. Винниченка, С. Петлюри, Є. Коновальця, Є. Петрушевича, С. Смоль-Стоцького, О. Кандиби (Ольжича), В. Петрівця, А. Лівича, родини Антоновичів та ін.

Документи колекції архівних кримінальних справ розкривають долі тисяч громадян Києва і Київської області, репресованих органами ДПУ-НКВС-КДБ у 1920-1950-ті роки. Серед них: політичних і громадських діячів О. Грушевського та О. Шумського; фізика О. Гольдмана; біолога-селекціонера В. Симиренко; історика, літературознавця, публіциста А. Кримського; письменника-сатирика та гумориста Остапа Вишні (П. Губенка); живописця, портретиста, іконописця М. Івасюка; першого митрополита Української автокефальної православної церкви В. Липківського, а також багатьох представників етнічних меншин України — німців, поляків, латишів, естонців, євреїв, греків, ассирійців тощо.

Крім цього, в ЦДАГО України зберігаються документи про стан і діяльність національних меншин на території України в радянську добу (1918-1991 рр.). Вони розкривають політику компартійних органів з врегулювання національного питання в Україні. Особливий інтерес становлять документальні матеріали секцій національних меншин при ЦК КП(б)У за довоєнний період, їх звіти про роботу, довідки, доповідні записки, листи, персональні списки. Вони містять інформацію про різні національності, які проживали на території України — татар, поляків, німців, євреїв, болгар, греків, вірмен, чехів, словаків, румунів, угорців, білорусів, литовців, латишів, естонців та ін. Зазначені документи дозволяють розкрити, з одного боку, загальні

питання влади з національної політики та загальні статистичні дані про кількість населення різних національностей, а з іншого, стосуються окремих питань у сфері розвитку національних культур, освіти, соціальних проблем окремих національностей.

На ЦДАГО України державою покладені завдання та функції з управління архівною справою та діловодством, забезпечення обліку та збереженості документів Національного архівного фонду загальнодержавного значення свого профілю, а також використання відомостей, що в них містяться.

З метою реалізації функціональних повноважень архів здійснює свою діяльність в трьох основних напрямках. По-перше — забезпечення збереженості та обліку документів Національного архівного фонду. ЦДАГО України розміщений у спеціальній споруді, має відповідне технологічне обладнання для підтримання належних умов зберігання документів. Постійно проводиться контроль за їх кількісним та якісним станом, здійснюється їх реставрація, ремонт і опрацювання, створюється страховий фонд документів та фонд користування ними тощо.

По-друге — поповнення Національного архівного фонду документами політичних партій і громадських об'єднань, в тому числі етнічних меншин, діяльність яких носить загальноукраїнський характер. Архів надає методичну допомогу потенційним фондоутворювачам з питань організації діловодства і формування поточних архівів, експертизи цінності документів та внесення їх до Національного архівного фонду. В архіві проводяться круглі столи та семінари з представниками діловодних служб політичних партій і громадських об'єднань, де розглядаються різноманітні проблеми практичної архівної роботи, обговорюються напрямки взаємодії архіву з організаціями — джерелами формування НАФ, пропагуються переваги державного зберігання документів. Так, 19 листопада 2015 р. у ЦДАГО України відбувся семінар з питань організації діловодства та зберігання архівних документів громадських організацій етнічних меншин України. Учасниками семінару розглянуто питання організації діловодства, проведення експертизи цінності документів, а також порядок зберігання архівних документів та передавання документів Національного архівного фонду на зберігання до ЦДАГО України. В рамках семінару архівом презентовано документальну виставку «Етнічнонаціональні меншини України: документальний експрес в історію» та проведено екскурсію по ЦДАГО України. У результаті плідної співпраці архіву з етнічнонаціональними громадськими формуваннями внесено до складу Національного архівного фонду і прийнято на державне зберігання до ЦДАГО України документи ВГО «Національний конгрес

Список співробітників Німецького бюро при Центральному комітеті КП(б)У. 22 листопада 1921 р.

вірмен України», ГС «Київське міське товариство греків ім. К. Іспіланті», ВГО «Діаспора чеченського народу». Робота в даному напрямку продовжується.

По-третє — активну діяльність архів проводить у руслі всебічного використання і популяризації ретроспективної інформації документів. В цьому напрямку соціально значущим є надання громадянам архівних довідок з різних питань, зокрема, про стаж роботи, заробітну плату, участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, участь у партизанському русі в період Другої світової війни, про реабілітацію репресованих громадян тощо. Архів забезпечує роботу з документами користувачів — істориків, краєзнавців, журналістів, інших дослідників історії України ХХ — початку ХХІ століття. Значна робота в ЦДАГО України проводиться в напрямку популяризації інформації документів шляхом підготовки виставок, зйомок фільмів та телепередач, публікації наукових та науково-популярних статей у журналах та газетах тощо. У рамках використання інформації документів здійснюється значна видавнича діяльність, результатом якої стала поява низки документальних видань, зокрема: «Голодомор 1932-1933 років в Україні: злочин влади — трагедія народу» (2008), «Українська політична еміграція 1919-1945» (2008), «Провісники свободи, державності і демократії: Документи і матеріали: до 20-ї річниці створення Народного руху України» (2009), «Партизанська війна на Україні: днівники командирів партизанських отрядів і соєдинений, 1941-1944» (2010), «Крим в умовах суспільно-політичних трансформацій (1940-2015)» (2016), «Чорнобиль. Документи Оперативної групи ЦК КПУ (1986-1988)» (2017) та ін.

За багаторічну історію свого існування ЦДАГО України нагромадив великий і цінний досвід збирання, зберігання і використання унікальних документальних пам'яток, які є невичерпними джерелами вивчення минулого нашої держави. Він став справжньою скарбницею суспільно-політичної історії України. Проте, архів — це живий організм, який постійно вдосконалює свою роботу, розробляє й впроваджує нові форми діяльності відповідно викликам сьогодення, а головне докладає максимум зусиль для того, щоб Національний архівний фонд наповнювався документами, що відображають усе розмаїття історії духовного і матеріального життя українського народу та інших народів, які проживають на території України.

Нижче подаються копії архівних документів, оригінали яких зберігаються в Центральному державному архіві громадських об'єднань України.

**Ольга БАЖАН,
директор Центрального державного
архіву громадських об'єднань України,
Заслужений працівник культури**

Членський квиток Бунд. 1920-ті рр.

Бланк гостьового квитка Латиської секції 2-ї Всеукраїнської конференції КП(б)У. 1 лютого 1921 р.

НЕБЕСНА СОТНЯ

21 листопада, в День Гідності та Свободи, в Україні вшанували загиблих Героїв Небесної Сотні

День Гідності і Свободи відзначається 21 листопада, у день початку двох революцій – Помаранчевої та Революції Гідності.

“Борітеся – поборете,

Вам Бог помагає!

За вас правда, за вас – слава,

І воля святая!

Ці слова Тараса Шевченка, дорогі мої співвітчизники,

стали духовним заповітом Сергія Нігояна, одного з перших Героїв Небесної Сотні. А скількох ще ми втратили потім! Вони стояли тут пліч-о-пліч, представники різних етносів, віросповідань, вихідців зі Сходу і з Заходу, Півночі і Півдня; які говорили українською, російською та іншими мовами. Їх об'єднала спільна

Батьківщина, спільна Вітчизна, їх об'єднала Україна, палка любов до неї і героїчна боротьба за сповнене гідності європейське майбутнє нашої держави.

Географія цих скорботних і водночас славних днів охоплює всю Україну», – так висловився про Героїв Небесної Сотні Президент України Петро Порошенко.

Пам'ятаймо імена представників різних етносів, які віддали своє життя за Україну:

Сергій Гагікович НІГОЯН

Герой України (посмертно), вірменин, громадянин України.

Народився 2 серпня 1993 року в селі Березнуватівка Дніпропетровської області. Його родина переїхала до України, рятуєчись від війни у Нагорному Карабасі.

Займався легкою атлетикою та східними єдиноборствами, два курси провчився в Дніпродзержинському коледжі фізичного виховання.

На Євромайдан приїхав 8 грудня 2013 року, був задіяний в охороні.

Загинув 22 січня 2014 року під час штурму на вулиці Грушевського. Отримав три вогнепальних поранення картечню на основі сплаву свинцю – в голову, шию та груди.

Михайло Михайлович ЖИЗНЕВСЬКИЙ

Герой України (посмертно), білорус, громадянин Білорусі.

Народився 26 січня 1988 року в Гомелі. Виїхав з Білорусі через політичні проблеми. В Україні був бійцем націоналістичної організації «УНА-УНСО». Останнім часом жив і працював у Києві та в Білій Церкві. Був задіяний в охороні Євромайдану.

Загинув 22 січня 2014 року під час штурму на вулиці Грушевського. Отримав наскрізне поранення в серце мисливською кулею.

Зураб ХУРЦІЯ

Лицар Ордена Героїв Небесної Сотні (посмертно).

Народився 29 липня 1960 року, грузин, громадянин Грузії. Загинув 18 лютого 2014 року.

Тіло виявили на барикаді, розташованій на вулиці Інститутській, біля верхнього входу в метро «Хрещатик». Загиблий чоловік мав при собі пенсійне посвідчення серія АІІІ № 848773 на ім'я Миколи Нікітіна, видане в Кіровограді, та паспорт громадянина Грузії на ім'я Zurab Khurtsia № 620075680, виданий посольством Грузії в Україні. «У нього було хворе серце, він приймав ліки. Через події на вулиці Інститутській воно не витримало», – повідомив пізніше Микола Нікітін.

Давид Ілліч КІПІАНІ

Лицар Ордена Героїв Небесної Сотні (посмертно).

Народився 28 червня 1980 року в Тбілісі, грузин, громадянин Грузії, мав півторарічного сина. Загинув 21 лютого 2014 року.

Був знайдений в ніч з 20 на 21 лютого поряд з барикадою біля ЦУМу, у формі бійця Самооборони та бронжилеті зі слідами від двох куль. Помер у кареті швидкої допомоги від зупинки серця. Існує декілька різних версій причин його загибелі (згідно з інформацією судмедекспертизи – помер від гострої ішемії та серцевої недостатності).

Георгій Вагаршаківч АРУТЮНЯН

Герой України (посмертно).

Народився 4 липня 1960 року в Батумі. Вірменин. Мешкав у місті Рівне, член місцевої «Свободи». Залишилось 2 доньки, молодшій – 3 роки.

Застрелений 20 лютого 2014 року снайпером поблизу Монумента Незалежності в Києві. Тіло перенесли до Михайлівського Золотоверхого собору.

Генріх Ованесович Алтунян

Член Ініціативної групи захисту прав людини в СРСР, правозахисник (24.11.1933, м. Тбілісі, Грузія – 30.06. 2005, Ізраїль)

У листопаді 2018 року – 85-та річниця з його дня народження.

Після 1964 року Генріх Алтунян поступово відходить від догматичного розуміння радянської дійсності і стає учасником дисидентського руху в Україні.

У травні 1969-го Г. Алтунян вступив до Ініціативної групи захисту прав людини в СРСР, підписав спочатку відкритого листа до громадськості на захист відомого правозахисника Петра Григоренка і кримських татарів, а потім в ООН з приводу порушень прав людини в СРСР.

У червні 1969 в числі десятих відомих правозахисників звернувся з листом до Міжнародної наради комуністичних і робітничих партій і підписав листи на захист І. Яхимовича, у зв'язку з чим 11.07.1969 був заарештований..

26.11.1969 засуджений Харківським обласним судом до 3 р. таборів загального режиму. З порушенням виправно-трудового законодавства спрямований у табір за межі України – у Красноярський край.

16.12.1980 знову заарештований. При обшуку вилучили «Архіпелаг ГУЛАГ» О.Солженіцина і багато іншої «ворожої» літератури. Навіть Біблію хотіли вилучити. 31.03.1981 засуджений Харківським облсудом на 7 р. позбавлення волі в таборах суворого режиму і 5 р. заслання. Покарання відбував у Пермській області.

У грудні 1986-го дисидент, академік Андрій Сахаров, який повернувся до Москви, звернувся з вимогою звільнення політ'язнів, у т.ч. й Алтуняна. Його привезли в Харків на початку 1987-го. Слідчі КДБ домагалися від нього прохання про помилування, але, нічого не дочекавшись, звільнили 09.03 1987. У 1990 Г. Алтунян реабілітований.

З 1990 до 1994 А. він був народним депутатом України, членом постійної комісії з питань оборони й безпеки, заступником голови комісії з помилувань при Президенті України. Автор книг: «Прозріння», «Петро Григорович Григоренко», «Як я став «особливо небезпечним»» і спогадів «Ціна свободи» та низки публіцистичних статей.

Помер Генріх Алтунян у військовому госпіталі в Ізраїлі через недбало зроблену в Харкові операцію. Похований у Харкові.

Співпрацював з В'ячеславом Чорноволом, був членом Центрального Проводу Народного Руху України (НРУ), головою Харківської крайової організації НРУ, співголовою Харківського «Меморіалу». Будучи депутатом, багато зробив для прийняття закону України «Про реабілітацію жертв політичних репресій».

За матеріалами

Музею дисидентського руху в Україні

В'ячеслав Максимович Чорновіл

Провідник українського національно-демократичного визвольного руху кінця 80-х – 90-х років

(24 грудня 1937 с. Єрки Київської області – 25 березня 1999, Бориспіль Київської області)

У грудні наступного року відзначатимемо 80-річчя з дня народження В'ячеслава Чорновола.

В'ячеслава Чорновіл – видатний український політик, публіцист, літературний критик, діяч руху опору проти зросійщення та національної дискримінації українського народу, політичний в'язень СРСР. Провідник українського національно-демократичного визвольного руху кінця 80-х–90-х років; Герой України (2000, посмертно). Лауреат Міжнародної журналістської премії ім. Ніколеса Томаліна (1975).

Ініціатор проголошення Декларації про державний суверенітет України 16 липня 1990 р. та Акту проголошення Незалежності України 24 серпня 1991 р.

Разом із іншими видатними діячами запо-

чаткував в Україні національно-визвольний рух шістдесятників та дисидентів. Засновник та головний редактор підпільного українського часопису «Український вісник». Член і один із ініціаторів створення Української Гельсінської спілки. Кілька разів ув'язнений за «антирадянську пропаганду». Перебував у мордовських таборах суворого режиму і на засланні. Сумарно пробув у неволі 17 років. У 1990-1992 рр. – голова Львівської обласної ради. Народний депутат України з березня 1990 р.

Кандидат у Президенти України на виборах 1991 р. (2 місце). З 1992 р. і до смерті – голова Народного Руху України. З жовтня 1991 – Гетьман українського козацтва. З 1995 року член української делегації в Парламентській Асамблеї Ради Європи.

Мільйони українців у 1999-му році гідно провели в останню путь свого Героя, якого не стало так несподівано. Обставини його смерті досі не з'ясовані.

Чорновіл заповідав українцям: «Дай Боже нам любити Україну понад усе сьогодні – маючи, щоб не довелося гірко любити її, втративши. Настав час великого вибору: або єдність і перемога та шлях до світла, або поразка, ганьба і знову довга дорога до волі».

В'ячеслав Чорновіл виконав свою клятву: був вірний Україні до останніх хвилин свого життя. Потрібно пам'ятати цю велику людину. А найголовніше для всіх нас – бути українцями до останньої клітини нашого тіла і душі та пам'ятати про кожного, хто багато зробив для України.

За матеріалами Архівних джерел

Творчий конкурс Ради національних спільнот України викликав небувалу зацікавленість

Конкурс зайвий раз підтверджує, що українці – нація творчих людей.

До 25-го грудня триватиме відкритий творчий конкурс «Єдина родина», оголошений 1-го листопада **Радою національних спільнот України**. Детальні умови конкурсу розміщені в №2 газети НД, а також на сайті РНСУ www.radaspilnot.org.ua.

У перші ж дні після оголошення конкурсу різко зросла відвідуваність сайту РНСУ та сторінки **Ради спільнот** у Facebook, де інформація про конкурс отримала сотні лайків.

Але, найголовніше, від учасників конкурсу надійшли десятки чудових творчих робіт: віршів, світлин, плакатів.

Учасники конкурсу різні за віком (наймолодшому 8 років, найстаршому 61) і представляють різні куточки України: м. Київ, Київську, Волинську, Дніпропетровську, Донецьку, Кіровоградську, Харківську та інші області.

На даний момент на конкурс найбільше надіслано віршів, а всього – біля ста різноманітних творів і роботи продовжують надходити.

Бажаємо учасникам конкурсу перемоги.

Форум національних спільнот України – 2017

18 грудня 2017 року, початок – робоча частина Форуму, Всеукраїнський фестиваль «Всі ми діти твої, Україно!», м. Київ, вул. Володимирська, 50, Національна опера України.

За ініціативою керівництва **Ради національних спільнот України** спільно з Міністерством

культури України 18 грудня 2017 року відбується «Форум національних спільнот України – 2017» за участі представників державного управління та керівників національно-культурних громад України.

18 грудня 2017 року, початок – робоча частина Форуму, Всеукраїнський фестиваль «Всі ми діти твої, Україно!», м. Київ, вул. Володимирська, 50, Національна опера України.

Проведення «Форуму національних спільнот України – 2017» спрямоване на гармонізацію міжнаціональних відносин, збереження етнічної злагоди в суспільстві, консолідацію та розвиток національностей України. Адже наша

поліетнічна Україна, яка представлена різними національностями (етносами) має якомога швидше пройти шлях інтеграції у великий Європейський світ. І пройти цей шлях не розрізнено, а єдиною державою, єдиною Українською нацією, тому що будь-який представник етнонаціональної спільноти – це громадянин нашої поліетнічної України.

Яскравим доповненням соціально-культурного заходу стане Всеукраїнський фестиваль «Всі ми діти твої, Україно!» за участю майстрів мистецтв, художніх колективів і солістів етнічних спільнот України в Національній опері України.

Алла ПОТАПОВА,
позтесса,
сказочница,
кавалер ордена княгини Ольги III ст.
(Україна)
заслуженный работник
культуры Украины.

ПРИТЧА О ДОРОГЕ

Что вы знаете о дожде? Летом – это освежающие струйки воды, тёплые и ласковые. Осенью опасность, угрожающая сбору плодов человеческого труда.

Сейчас было не то. На вязкой, ускользающей от ног дороге двое: человек и дождь. У дождя преимущество: он нападал. Он хлестал человека по спине, по лицу, превратил парусиновый плащ в мокрую тяжёлую глыбу. У дождя были сообщники: ветер и – дорога. Ветер леденил напитанную водой одежду. Дорога издевательски хватала за ноги, привешивала к сапогам пуды глины.

Человек не мог сопротивляться. Он просто шёл. И мысленно ругался. Он не мог ругаться вслух: ветер и дождь заталкивали слова обратно.

Ноги почти сдались. Они признали силу липкой как мухоловка глины. Они устали спорить. Это было предательство. Человек знал: идти ещё долго, ещё тысячи шагов, ещё тысячи раз поднимать щедро отдающую себя дорогу и снова опускать так, чтобы не поскользнуться.

Дождь всё хлестал и хлестал. Он упивался своей безнаказанностью. Человек шёл упрямо, почти с тупостью автомата. Но так только казалось. Справа – лес, слева – поле, впереди и сзади – дорога...

**ВПРОЧЕМ, НЕТ. ВПЕРЕДИ
БЫЛА ЦЕЛЬ.**

Нове досягнення юного Марка Лалаяна

Він став призером спортивних змагань та увійшов до складу збірної команди Києва з дзюдо.

У попередньому, 2-му номері газети «Національний діалог» ми писали про надзвичайно обдарованого маленького українця вірменського походження – Марка Лалаяна.

Нагадаємо: Марк дуже серйозно займається дзюдо. Завдяки тренеру «Школи боротьби» дзюдо Роману Романовичу Зембицькому, Марк робить великі успіхи в спорті, бере участь у всеукраїнських та міжнародних змаганнях. Він неодноразово привозив додому високі нагороди, тримаючи на високому рівні свій спортивний стиль і великий дух прославленого спортсмена.

І ось приємна новина – він підкорив нову спортивну вершину.

Буквально на днях відбулися офіційні змагання чемпіонату м. Києва з дзюдо серед вікової групи юних спортсменів 2006-2007 років народження. За словами тренера Романа Зембицького Марк у запеклій боротьбі виборов III призове місце.

Йому було надзвичайно нелегко, адже його суперники, в основному, були старшими від нього на рік. Важливо, що призери цих змагань входять до складу збірної команди м. Києва з дзюдо. Отже, вітаємо Марка та його тренера Романа Зембицького з новою перемогою!

Не менш талановита сестра Марка – Діана Лалаян, яка навчається в 6 класі. Їй 11 років і вона професійно займається музикою. В музичній школі Діана займається по класу фортепіано.

Діти – наше майбутнє, а ще діти – це майбутнє будь-якої нації. Талановиті діти – це величезне загальнолюдське багатство, неоціненний національний статок.

Діти в Україні неодноразово своїм прикладом доводили, що талановиті діти – талановиті у всьому! Це і музиканти, і танцюристи, і спортсмени, і шахісти...

Рада національних спільнот України під керівництвом Ашота Аванесяна вважає одним із своїх обов'язків підтримувати та розвивати дитячі таланти, виявляти обдарованих та націлених на успіх дітей у різноманітних напрямках.

Тож будемо сподіватися, що в такій благородній справі, яку робить РНСУ, об'єднуються усі дорослі, щоб на українському олімпі кожного року з'являлися нові талановиті зірочки, які стануть відомими зірками світового рівня.

Під керівництвом викладача Любова Леонідівни Ткаченко Діана неодноразово брала участь у різноманітних музичних фестивалях та вокальних конкурсах. А ще є у цих талановитих дітей спільне захоплення – це вірменські танці, де їм немає рівних.

Брат і з сестрою – учасники відомого Українського народного ансамблю вірменської пісні і танцю «Айренік» під керівництвом талановитої Гоар Геворкян. Вони успішно беруть участь у різноманітних дитячих фестивалях та заходах Національного конгресу вірмен України та «Будуємо нову Європейську країну», «Етнічний віночок на Подолі», «День Охі» та інші.

ПОЭТИЧЕСКОЕ СЛОВО - ЭЛЛАДЕ
Молитва за Грецию

*Я в Божий храм пришёл,
чтобы зажечь свечу,
За Грецию и греков помолиться,
"Дай, Боже, попросить небо хочу,
Благополучьем Греции гордиться."*

*Я простой грек, а не митрополит,
За Грецию ему молиться надо,
Но у меня, Господь, душа болит:
"Пусть вырвется из кабалы Эллада!"*

*Дай, Бог, стране великих мудрецов
Быть просвещенной
развитой державой
Без непосильных денежных долгов,
Препятствующих достойно
жить, со славой;*

*О бедности обидная молва
Пускай скорей уйдет, пусть
в Лету канет,
Пророчеством пусть явятся слова
"О! В Греции все есть",
пусть правдой станут;*

*Здоровья грекам дай, дождей,
богатств земли,
Чтобы ни в чем народу не нуждаться,
Работать здесь чтоб эллины могли,
За куском хлеба в даль
не отправляются;*

*Уверенность пошли
в завтрашнем дне,
Чтобы детей иметь не опасались,
Могли дать им образование
И старости отцы чтоб не боялись;*

*Избавь народ от жутких катастроф,
От эпидемий и лесных пожаров,
Он веру Сохранил от всех врагов,
Не заслужил небесной
страшной кары,*

*Прости нам слабости,
грехи наши прости,
Помилуй, Господи! Элладу сохрани!*

*При таянии полярных вечных льдов
Под воду пусть страна не погрузится.
С красою ожерелья островов
Пусть Твое Имя здесь
всегда Святится!*

*Пускай прииде Царствие Твое
Любви и доброты;
мудрости Паллады!*
И пусть, Всевышний, Волею Твоей
Настанет процветание Эллады.
Слава Тебе Боже!
Ныне, и присно, и вовеки веков!
Аминь!*

*Святым крестом себя я осенил
И монолог поклоном завершил.
Эллада, верь! Тебя укрепит Бог,
А я просил добра тебе, как мог.
Да хранит тебя Господь!*

**Роберт Харалампиевич
АФАНАСИАДИ, поэт, член обще-
ственного союза «Киевское городское
общество греков
им. К. Импиланти»**

**Паллада – богиня мудрости Афина
Паллада*

Міграція та її роль у житті суспільства в Україні

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!
У ЦЬОМУ НОМЕРІ ГАЗЕТИ МИ ХОЧЕМО ДАТИ ПЕРЕЛІК
ДЕЯКИХ ЗАХОДІВ ЗАКОНОДАВЧОЇ ТА ВИКОНАВЧОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ МІГРАЦІЇ
НАСЕЛЕННЯ. МИ СПОДІВАЄМОСЯ, ЩО ЦЕ ДОПОМОЖЕ ВАМ
ЗОРІЄНТУВАТИСЯ В БУДЬ-ЯКИХ СКЛАДНИХ СИТУАЦІЯХ.
З ПОВАГОЮ РЕДКОЛЕГІЯ ГАЗЕТИ

МІГРАЦІЯ – це переміщення населення з постійного місця проживання, пов'язане з перетином певних меж (міста, району, області, країни, материка). Переміщення населення може бути пов'язане зі зміною місця проживання або без його зміни. Комплекс проблем, пов'язаних з ростом міграційних потоків, займає сьогодні лідируючі позиції щодо ряду питань. Імміграція, що є необхідним ресурсом економічного розвитку, створює такі проблеми для приймаючих країн, які сьогодні розглядаються значною частиною суспільства і політичною елітою як загрози їх соціальній стабільності й національній ідентичності. Від успішного вирішення проблем регулювання імміграції та створення ефективних механізмів інтеграції мігрантів здебільшого залежить забезпечення життєздатності демократії та спадкоємності європейської цивілізаційної традиції.

Проблему зростання міграційних потоків та збільшення кількості представників інших етносів українська влада нарешті помітила, й звернула увагу на проблему інтеграції іноземців в українську політичну націю. Адже досить часто саме мігранти, внаслідок відсутності програм інтеграції у суспільство, першими стають об'єктами етнічної нетолерантності.

Роль міграції у житті суспільства досить значна, особливо у відтворенні населення певних регіонів. Відомо, що у міграції беруть участь переважно люди молодших вікових груп. У місцях їх прибуття зростає частка молоді, а значить, і можливості покращання демографічної ситуації (створення сім'ї, зростання народжуваності, зменшення частки населення старшого віку, а отже, і загальних коефіцієнтів смертності).

Починаючи з 1994 р., сальдо міграції населення України набуло від'ємних значень і стало фактором зменшення загальної чисельності населення країни.

Тож на вирішення цілого комплексу проблем, пов'язаних з надзвичайно ак-

тивними міграційними процесами, що відбуваються в Україні, спрямовано ряд заходів законодавчої та виконавчої влади. Неповний перелік таких кроків наведено нижче.

Указ Президента України «Питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади»

Указ Президента України «Питання Державної Міграційної Служби України»

Указ Президента України «Про Концепцію державної міграційної політики»

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Плану заходів з реалізації Концепції державної міграційної політики»

Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту»

Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку провадження за заявами іноземців та осіб без громадянства про добровільне повернення»

Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Положення про Управління міліції міграційного контролю Міністерства внутрішніх справ України»

Закон України «Про державний кордон України»

Закон України «Про прикордонний контроль»

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції інтегрованого управління кордонами»

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції інтегрованого управління кордонами»

План дій з лібералізації візового режиму

Угода між Україною та ЄС про реадмісію осіб

Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Інструкції про порядок реалізації компетентними

та уповноваженими органами України міжнародних угод про реадмісію осіб».

ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Закон України «Про протидію торгівлі людьми»

Постанова Кабінету Міністрів України «Про національного координатора у сфері протидії торгівлі людьми»

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2015 року»

Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми.

ТРУДОВА МІГРАЦІЯ

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної програми співпраці із закордонними українцями на період до 2015 року»

Європейська Конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів та членів їх сімей.

СПРИЯННЯ КУЛЬТУРНОМУ РОЗМАЇТТЮ ТА ІНТЕГРАЦІЇ МІГРАНТІВ

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо інтеграції мігрантів в українське суспільство на 2011-2015 роки».

УПРАВЛІННЯ МІГРАЦІЄЮ ТА КОРДОНАМИ

Указ Президента України «Питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади»

Указ Президента України «Питання Державної Міграційної Служби України»

Указ Президента України «Про Концепцію державної міграційної політики»

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції державної міграційної політики»

Дані щодо найбільш численних національностей, які мешкають в Україні, наведено нижче:

Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту»

Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку провадження за заявами іноземців та осіб без громадянства про добровільне повернення»

Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Положення про Управління міліції міграційного контролю Міністерства внутрішніх справ України»

Закон України «Про державний кордон України»

Закон України «Про прикордонний контроль»

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції інтегрованого управління кордонами»

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції інтегрованого управління кордонами»

План дій з лібералізації візового режиму

Угода між Україною та ЄС про реадмісію осіб

Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Інструкції про порядок реалізації компетентними та уповноваженими органами України міжнародних угод про реадмісію осіб».

Про кількість та склад населення України за підсумками Всеукраїнського перепису населення 2001 року:

Особливістю національного складу населення України є його багатонаціональність. За даними Всеукраїнського перепису населення, на території країни проживали представники понад 130 національностей і народностей.

	Кількість (тис. осіб)	У % до підсумку		
		2001 рік	1989 рік	2001 рік у % до 1989
українці	37541,7	77,8	72,7	100,3
росіяни	8334,1	17,3	22,1	73,4
білоруси	275,8	0,6	0,9	62,7
молдавани	258,6	0,5	0,6	79,7
кримські татари	248,2	0,5	0,0	у 5,3 р.б
болгари	204,6	0,4	0,5	87,5
угорці	156,6	0,3	0,4	96,0
румуни	151,0	0,3	0,3	112,0
поляки	144,1	0,3	0,4	65,8
євреї	103,6	0,2	0,9	21,3
вірмени	99,9	0,2	0,1	у 1,8 р.б
греки	91,5	0,2	0,2	92,9
татари	73,3	0,2	0,2	84,4
цигани	47,6	0,1	0,1	99,3
азербайджанці	45,2	0,1	0,0	122,2
грузини	34,2	0,1	0,0	145,3
німці	33,3	0,1	0,1	88,0
гагаузи	31,9	0,1	0,1	99,9
інші національності	177,1	0,4	0,4	83,9

Вірменська кухня

ВІРМЕНСЬКА КУХНЯ – НАЦІОНАЛЬНА КУХНЯ ВІРМЕНСЬКОГО НАРОДУ. ОДНА З ПРАДАВНІХ КУХОНЬ В ЄВРОПІ І НАЙДРЕВНІША В ЗАКАВКАЗЗІ. ВІРМЕНСЬКІ КУЛІНАРНІ ТРАДИЦІЇ БЕРУТЬ ПОЧАТОК З ГЛИБОКОЇ СТАРОВИНИ. ВІДОМО, ЩО ВІРМЕНИ МАЛИ УЯВЛЕННЯ ПРО ПРОЦЕСИ БРОДІННЯ І ХЛІБОПЕЧЕННЯ ЩЕ 2500 РОКІВ ТОМУ. ТРАДИЦІЇ ПРИГОТУВАННЯ БАГАТЬОХ ВІРМЕНСЬКИХ БЛЮД ЗАЛИШАЮТЬСЯ НЕЗМІННИМИ.

ТРАДИЦІЙНІСТЬ і спадкоємність вірменської кулінарії проявляються по-різному – наприклад, у використанні старовинного кухонного начиння і в технології приготування страв. Назви багатьох страв вірменської кухні пов'язані з назвою посуду, в якому їх готують, наприклад: путук, кчуч, тапак. Технологія приготування багатьох вірменських блюд у ряді випадків трудомістка. Приготування великої кількості блюд вірменської кухні побудоване на фаршируванні і збиванні. Іншою характерною особливістю технології вірменської кухні є те, що різні частини блюда часто готуються окремо один від одного, а потім об'єднуються. У вірменській кухні є присутньою різноманітність технологічних прийомів. Наприклад, при приготуванні багатьох кондитерських виробів йдуть кавунові кірки, овочева сировина. Також різноманітні способи приготування супів.

Вірменська кухня має в розпорядженні різноманітні за складом страви і складну смакову і ароматичну гамму. Пов'язано це з тим, що продукти, використовувані у вірменській кухні, стабільно ростуть на території Вірменського нагір'я і Ара-ратської долини. Вірмени ще в глибокій старовині опанували скотарство і птахівництво, і це зумовило велику різноманітність видів тварин, що розводилися: корови, вівці (на території Вірменії були виведені власні породи овець (балбас, бозах, мозех), свиней і птахів – індички, кури, гуси, качки. У вірменській кухні можна зустріти дуже рідкісне

поєднання різних видів м'яса. Наприклад, одне з прадавніх страв – аргамак – поєднує куряче і оленяче м'ясо, останнє варять в курячому бульйоні. Популярний також м'ясний бульйон – хаш. При приготуванні їжі вірмени використовують велику кількість зелені, яку вживають як в сирому вигляді, так і у вигляді спецій до блюд, що готуються. Степан Зелінський в науковому виданні «Збірка матеріалів для опису місцевостей і племен Кавказу», що вийшов в 1881 році, відмічав, що вірмени не можуть жити без городньої зелені, дині, кавунів і іншої рослинності. За його словами вірмени майже ніколи не сідають навіть на закуску без овочів і зелені. Вірменська кухня – супи Хаш – найпопулярніший вірменський суп, готується з яловичих ніг в течії майже доби. Хаш зазвичай їдять рано вранці на сніданок, подаючи несолоним разом зі свіжою зеленню, заправою в окремі тарілки, подрібненим часником і тонким лавашом. Вважається, що хаш їдять рано вранці, щоб зняти похмільний синдром, обов'язково гарячим і з часничком! Кюфта – м'ясні кульки із спеціально відбитого м'ясного фаршу. У нього додаються спеції, лук, яйця, потім скачуються кульки і кидаються у воду. Взагалі, слово «кюфта» прийшло з перської мови, воно означає «м'ясні кульки». У багатьох країнах Сходу є таке блюдо, можна зустріти в Туреччині, Ірані, Індії.

Ресторан «Robin Hood»

Кожна страва – то казка, – ви почуєте від усіх відвідувачів ресторану «Robin Hood»! Тандир! Дійсно, страва, яку приготували на відкритому повітрі та ще й на відкритому вогні, – має особливий смак і особливі аромати. Може тому, що змішуються вони зі смаком сонця, повітря, квітів. **Яку страву не візьми – то казка!** В тандирі можна приготувати до сорока різних страв із риби, птиці, м'яса, фруктів та овочів. Зазвичай, м'ясо готується швидко, при високій температурі, тому і виходить дужим і дуже соковитим. Блюда, які готуються в тандирі, дуже апетитні на вигляд, ароматні, а головне у них відсутній розпечений жир, який так шкідливий для здоров'я. А ще особливість тандиру полягає в тому, що готувати їжу можна в любий час, в любую погоду, тому що вогонь горить в самому горщику.

А щоб Вам, нашим читачам нагадати смак сонячного літа, надаємо рецепт шашлику, яким поділився з нами Шеф повар мангал-тандир ресторану «Robin Hood» – Бегларян Арсен Андронікович
Шашлык из свинины в тандыре
Свинину (шейку, ребрышки, или филе, порубленные на 4-5 сантиметровые куски – на Ваш выбор) разделить примерно 3-х сантиметровыми кусками в ширину. Ребрышки отделить одно от другого.
На каждый килограмм мяса: нарезать 100 граммов лука, прибавить сухие травы, молотый красный перец и паприку по вкусу (примерно пол чайной ложки), четверть среднего лимона выдавить сок, 2-3 ложки растительного масла.
Маринад как следует перемешать, мариновать от 2-х до 6-ти часов. Нанизать на шампуры и запечь в тандыре до готовности. (Примерно 9-12 минут).
До готового шашлику я подаю «салат» з цибулі. Цибулю шинкую тонкими кільцями, солю, перчу за смаком, і за смаком додаю оцет.

Грузинська кухня

ГРУЗИНСЬКА КУХНЯ – ТРАДИЦІЙНИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КУЛІНАРНИЙ СТИЛЬ МЕШКАНЦІВ ГРУЗІЇ. ОСОБЛИВІСТЬЮ ГРУЗИНСЬКОЇ КУХНІ, ЯК І БУДЬ-ЯКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ, Є ЗАСТОСУВАННЯ ПЕВНИХ ПРОДУКТІВ, РОЗПОВСЮДЖЕНИХ ТІЛЬКИ НА КАВКАЗІ, І, ЯК НАСЛІДОК НАЯВНІСТЬ ПЕВНИХ СТРАВ, ПОПУЛЯРНІСТЬ КОТРИХ ОТРИМАЛА ВСЕСВІТНЄ ВИЗНАННЯ.

ГРУЗИНСЬКА кухня у своїх рецептах та філософії приготування страв спирається на контраст пряного і гострого. Широко використовуються овочі, як у самостійних стравах, так і як доповнення до м'ясних страв. За історико-географічними особливостями грузинська кухня поділяється на кухні Західної та Східної Грузії, зумовлені не лише різними природними умовами цих двох великих регіонів, але й

Хінкалі
певним османським впливом на кухню Західної Грузії, а іранським – на кухню Східної Грузії. Як результат встановилась різниця у використанні деяких основних продуктів (хлібних, м'ясних), та, частково, в характері улюбленої ароматично-смакової гами – різниця, що збереглася і до нашого часу. Грузинські супи майже позбавлені овочевої гушті. Зате їхня консистенція є набагато щільнішою за звичайні супи. Дуже часто цього досягають вводячи до них жовтки або цілі яйця. Аби яйця

не згорталися під час нагрівання, застосовується такий прийом: їх заздалегідь змішують в єдину емульсію з якимось кислим середовищем – натуральним кислим фруктовим соком, кислим молоком (мацоні) чи з оцтом. В ролі кисло-го середовища найчастіше використовується висушене пюре сливи ткемалі, що називається «тклапі». Кисле середовище застосовується в супах також тоді, коли відсутні яйця, але є доволі багато жиру чи м'яса. Це не тільки поліпшує та робить різноманітним смак страв, але й значно підвищує їхню засвоюваність. До складу багатьох страв Грузії входять квасоля, баклажани, кочанна і цвітна капуста, буряк, помідори. Це так звані основні овочі. Найчастіше квасоля й баклажани застосовуються з різноманітними приправами. У результаті отримують десятки видів лобіо. Нарівні з городніми овочами у великому вжитку також дикі трави – кропива, чина, мальва, джонджолі, портулак городній та інші, а також молоде бадилля городніх культур – буряка, цвітної капусти.

Чурчхела

Типові страви

• бастурма – в'ялена вирізка з яловичого м'яса• качка з айвою• лобіо – червона квасоля із зеленню• саціві – холодна страва з вареної курки в соусі саціві.• гомі – каша з кукурудзяного борошна і води• гуда – баранячий сир, приготований у мішечках• купати – обсмажені ковбаски з свинячого фаршу• курча «табака» – смажена у маслі під пресом тушка курчати• мужужі – холодний густий суп із субпродуктів• мчаді – кукурудзяний коржик• плов з айвою• пхалі – подрібнена суміш з трав у горіховому соусі	• ткемалі – кислуватий соус, який виготовляється зі слив і приправлений меленою зеленню• харчо – гострий суп з яловичини• хачапурі – ватрушки з сиром• хаш – гарячий густий суп з свіжих яловичих гомілок, рубця і сичуга• хашлама – варене м'ясо з приправами• хінкалі – різновид вареників з бараниною або яловичиною і свининою. Фарш рубають ножом до желеподібного стану• чаканулі – печеня з молодого ягняти з овочами• чанахі – картопля, тушкована в горщику з бараниною і баклажанами• чахохбілі – обсмажені і тушковані у томаті шматочки птаха• чіхирітма – суп з курки• чурчхела – солодкі ковбаски з волоського горіху

Рада національних спільнот України матиме свій Гімн

РАДА спільнот оголосила відкритий конкурс на написання Гімну РНСУ. Конкурс проводиться з 15 листопада 2017 року по 15 січня 2018 року.

У ньому можуть взяти участь усі бажаючі незалежно від професійного рівня, віку та громадянства.

Призовий фонд складає 5000 гривень. Усі учасники конкурсу відзначаються грамотами та пам'ятними призами.

Результати конкурсу підбиваються за підсумками роботи конкурсної комісії не пізніше 01 березня 2018 року.

Затверджений **Радою національних спільнот України** Гімн уперше планується виконати на урочистостях, присвячених Дню народження Великого Кобзаря Тараса Григоровича Шевченка.

Детальні умови конкурсу – на сайті РНСУ www.radaspilnot.org.ua

Всеукраїнський конкурс «Квітни мово – зірнице слова»

Цей конкурс **Рада національних спільнот України** традиційно оголосила до Дня Української писемності та мови

Умови конкурсу

Організатор конкурсу: **Рада національних спільнот України**

Конкурс оголошується щорічно у листопаді та приурочений **Дню Української писемності та мови**.

Мета та задачі конкурсу:

- сприяння патріотичному вихованню багатонаціонального молодого покоління громадян України;
- виховання поваги та любові до державної мови та мов народів України, їх культурних та духовних набутоків;
- виявлення та сприяння розвитку творчих здібностей юних талантів;
- розвиток і поглиблення дружніх стосунків між національними громадами України.

Конкурс проводиться у трьох номінаціях:

1. Художній твір українською мовою з проблематики розвитку національної громади.

(Вимоги: 15-20 сторінок А4).

2. Декламування авторського твору українською мовою.

(Виступ учасника конкурсу – не більше 7 хвилин).

3. Художнє виконання народних або авторських пісень.

У кожній із номінацій за оцінками журі передбачено три грошові премії (перша, друга, третя):

Три перші премії – 3x1500=4500 грн.

Три другі премії – 3x800=2400 грн.

Три треті премії – 3x500=1500 грн.

Додатково будуть вручені заохочувальні премії глядацьких симпатій – 8x200=1600 грн.

Преміальний фонд конкурсу складає 10 000 грн.

До участі в конкурсі запрошуються юні та молоді представники національних громад України віком від 12 до 24 років: учні шкіл, гімназій, студенти коледжів, університетів, військовослужбовці, працівники підприємств та організацій.

Участь у конкурсі безкоштовна.

Роботи, відібрані членами журі, залишаються в колекції конкурсу і можуть бути використані для демонстрації їх третім особам на безгосподарній основі.

Всі авторські права зберігаються за авторами робіт.

До складу журі конкурсу входять члени **Ради національних спільнот України** та члени редколегії інформа-

ційно-аналітичної газети РНСУ «Національний діалог».

Для оцінювання конкурсних робіт обрані наступні критерії:

- підтверджене авторство;
- відповідність темі конкурсу;
- художній рівень твору;
- оригінальність ідеї і зміст роботи;
- якість виконання;
- загальне сприйняття.

Кожен учасник може подати тільки по одній конкурсній роботі у кожну з номінацій.

Подані роботи можуть бути не допущені до участі у конкурсі (без пояснення) у наступних випадках:

- роботи не відповідають тематиці конкурсу;
- низька художня або технічна якість;
- порушення авторських прав (плагіат);
- інше.

Термін проведення конкурсу (період подання конкурсних робіт) – з 1 листопада 2017 року по 20 січня 2018 року.

Підведення підсумків конкурсу – з 21 січня по 20 лютого 2018 року. Переможці-конкурсанти будуть нагороджені 21 лютого 2018 року до Міжнародного дня рідної мови на урочистій підсумковій церемонії нагородження.

Усі роботи надсилаються в електронному вигляді на електронну адресу: zirnytsia_RNSU@ukr.net із зазначенням інформації про автора (прізвище, ім'я, по батькові, вік, місце проживання, рід занять).

Інформація про конкурс висвітлюється на сайті Ради національних спільнот України www.radaspilnot.org.ua та на сторінках інформаційно-аналітичної газети РНСУ «Національний діалог».

2017-й – рік 200-річчя з дня народження **Івана Айвазовського (Ованеса Айвазяна) – видатного мариніста вірменського походження**

Іван Костянтинович АЙВАЗОВСЬКИЙ, вірм. Հովհաննես Ավագյան – Ованес АЙВАЗЯН, 17 (29) липня 1817, Феодосія, Таврійська губернія, Російська імперія – живописець-мариніст вірменського походження. Створив понад 6 тисяч полотен, найвідоміші з котрих морські пейзажі та сцени морських баталій.

Народився в сім'ї вірменського крамаря, родина якого переселилася в Крим з Галичини в 1812 році. Сім'я жила бідно і вже в 10 років Іван працював у міській кав'ярні. Він прекрасно грав на скрипці і співав, але найбільшою радістю для нього було малювати самоварним вугіллям на стінах будинків. Цей «настінний живопис» помітив архітектор Кох, який подарував Івану перші олівці і папір, а потім показав малюнки градоначальнику І. О. Казначееву.

У Феодосії збудував будинок та майстерню, влаштовував виставки, грошові надходження від яких передавав на добродійні цілі, а у 1880 заснував картинну галерею. З 1844 – академік Петербурзької академії мистецтв, а з 1887 – її почесний член. З 1894 – член Товариства південноросійських художників в Одесі.

І. Айвазовський, «Рибалки на березі моря», 1852

Іван Айвазовський багато подорожував світом. Бував в Америці, Африці, Європі та неодноразово – у Туреччині, малював на замовлення султанів. Але більшу частину життя прожив у Феодосії. Посприяв відкриттю музею старожитностей, міського водопроводу, залізниці та порту.

Наприкінці життя передав у дарунок рідному місту будинок і майстерню, картини й скульптурні композиції. Навіть за кілька годин до смерті художник працював над картиною – «Вибух турецького корабля» (1900).

Усього Айвазовський створив понад 6 тисяч картин, які нині прикрашають музеї світу та приватні колекції.

Похований в огорожі вірменської церкви у Феодосії. Напис на його могилі говорить: «Народившись смертним, залишив по собі безсмертну пам'ять».

Ответы на кроссворд, опубликованный в НД № 2

По горизонталі: 1. Иргиз. 4. Галац. 6. Адапа. 7. Ирири. 8. Косов. 11. Чагос. 14. ОАР. 16. Коктал. 17. Уссури. 18. Тар. 20. Десна. 22. Гаага. 24. Прадо. 25. Риони. 26. Тенге. 27. Орхон. По вертикалі: 1. Изник. 2. Залив. 3. Фахита. 4. Галич. 5. Цимес. 9. Ополе. 10. Остин. 12. Аоста. 13. Округ. 14. Олт. 15. Рур. 19. Арагон. 20. Делфт. 21. Апуре. 22. Гофио. 23. Аршан.

Щомісячна інформаційно-аналітична газета **Ради національних спільнот України «Національний діалог»**. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ 2293 – 12843Р, видано Міністерством юстиції України 06.10.2017 року. **Видавець:** ГО «Рада національних спільнот України». **Головний редактор:** Михайло Роль. **Випускаючий редактор:** Вячеслав Потапов. **Верстальник:** Олександр Антропов. **Редакційна колегія:** Голова – Ашот Аванесян. **Члени редакційної колегії:** Емір Валеев, Василь Казак, Різван Бабаєв, Петро Григоріченко, Микола Корецький, Весела Залогіна, Інеш Кдинова, Людмила Мухіна, Кан Ден Сік, Воло-

димир Лейсле, Алла Потапова, Емма Беньямінава, Михайло Молдованов. Наклад 5000 прим. **Адреса редакції:** 01010, м. Київ, вул. Левандовська, буд. 12. **Секретаріат Ради національних спільнот України:** e-mail: radaspilnot@ukr.net, тел. +38 044 227 9865. Редакція може не поділяти погляди авторів статей. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Оголошення та листи друкуються мовою оригіналу, реклама – лише державною українською мовою. Листування ведеться лише на сторінках газети. Відповідальність за зміст статей несуть авто-

ри. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець. Додаткова інформація про діяльність **Ради та національних спільнот України** – на офіційному веб-сайті: www.radaspilnot.org.ua. **Віддруковано** у Державному видавництві «Преса України» 03047, м. Київ, просп. Перемоги, 50. Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №310 від 11.01.2001 р. Зам. №_____. ФОП Рябоконт, 04123, м. Київ, вул. Осиповського, 3а. Свідоцтво №014779 від 18.11.2008. **Газета розповсюджується безкоштовно**.